

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerző's kiadó tulajdonosnál uri utca 435dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egybeült pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kivárató példányok iránt csupán a bécsi es. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny főlvetelik 's pontosan közöltekik.

A félév végéhez közelegetével szives tisztelettel figyelmeztetjük kéttős testvér lapunk t. Pártfogóit előfizetés iránti minélelőbb intézkedhetőség végett, hogy nyomtatandó példányink száma iránt kiváratólag rendelkezhezzünk 's iker lapunkkal híján nélkül szolgálhassunk. Ezentul is m. Széchenyi István gr. ur együttmunkálása 's más jelesink, főleg szaporított vidéki levelezőink hozzájárulása mellett folytatandjuk mind a Jelenkor politikai hírlapot, mind encyclopaediai tartalmu folyóirat testvérét a Társalkodót. Ezek tovább is hívek maradnak a szinte 13 éves pályájokon tanusított irány-elvekhez, melyek mindenkor és minden szükséges és hasznosra nézve a lokonkénti józan haladásban, 's bármí párt- vagy vélemény-árványéklattól származó, de nemzeti 's alkotványos átalakalmunk kétségtelen javára célzó tanács vagy terv illő méltatása mellett, a szelíd, békes modoru 's érdekegyesítő átalakításban, szóval az idealismust a realismussal — a mennyire sajátágos viszonyinknál fogva cél- vagy korszerű — boldogítólag összeolvasszanti törekvő politikai synthetismusban öszpontosulnak.

Eddigi szokásunkhoz híven valamint 183% 's 1840d. országgy végén, ugy igértünk szerint a folyóén is kedveskedendünk tiszt. Pártfogóinknak a keletkezendő új törvényzikkkel, még pedig az érintett évekéhez hasonló 4ré alakban. Ertesítőnk mindennemű hirdetés jutányos díjért közöl. Az előfizetés marad az eddigi, t. i. félévre postán és Budapesten házhoz küldve borítékosan 6, borítéktalanul házhoz küldve pedig 5 p. frt. Külföldre vagy bárhová az örökös tartományokba járatandó példányok iránt egyedül a bécsi es. k. főpostahivatalnál rendelkezhetni; belföldre pedig az ország 's kapcsolatos részei minden kir. postahivatalnál 's nálunk Pesten uri-utca 453dik szám. Trattner-Károlyi ház első emeletén bármí biztos alkalom által, vagy szorgalom- és gyors- kocsí útján. Változó lakásuaknak legtanácsosb a szerkesztőségéél előfizetni. A címek t szta leiratu beküldetéseért könyörgünk, ez uttal is tisztelt szorgalmas levelezőinknek 's közremunkáló ügyfeleinknek szives hálaikat jelentve 's a nemzet kalauz kegyei mellett további segéd gyamolításukat bizodalmasan kérve ki. A Jelenkor és Társ. szerkesztősége.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország: kinevezések 's előléptetések; Országgy. közlemény: (frdi tanácskozások részletei a jász-kun kerületek rendezése tárgyában, mely válaszmányra bizatott, 216d. ker. ülésb. a városrendezési ügyre nézve a rdi 3lik üzznet elfogadattott jun. 14-kén, szintaz napon a rdi orsz. ülésb. a gör. nem egy. vallásnak iránti üzznet elfogadattván a szeptesi 16 város 's Fiume 's Buceari szab. kerületek rendezetése 's végre a szabad. községéek forga vitatási szönyegen, mely iránti t javaslat kerül. bővebb tanácskozásra utasítottott; 219d. ker. ülésb. jun. 15kén a szab. községi rendezés iránti t. javaslat megállap. tatké; a 161d. rdi orsz. ülésb. B-d. indítvány fogadattott el a polg. qualificatio osztályzata minimumára 's választásmódra nézve; Legújabb: jun. 19ki frdi ülésb. a vallás- ügybeli üzznetek reversalisokat illető pontjára nézve a k-i püsp. indítvány fogadattott e; szintazon 's köv. napitdi. orsz. ülésb. a városrendezési 3mad üzznetéél a városi tisztválasztásru B-d indítványa a kijelölés szükségének elismértése, de csupán közvetlen választás föltétele mellett hosszas tusa után elfogadatték; jun. 20ki frdi ülésb. a vallásügyi üzznetre nézve az átmeneti p. nt tárgyalattott; az ungi követ megfogatása részletei; nyilvános vizsgálatok; adakozások; magy. gazd. egyesület jun. közgyűlése; budapesti napló; fővárosi újdonságok, színházi krónika; 2d. felszólítás a keresk. társaság részéről; Borsodmegyei 's tiszáninnenső kerül. egyh. gyűlés.)

Ausztria (a fels. trieszti utazása 's Metternich hég; udv. gyász; a czár kisingeni útja elmaradt.)
Amerika (Texas bekebelezetése iránt új rokonszenv mutatkozik.)
Spanyolország (Uj. békeháborítás Marokko részéről; a királynéek Barcelonában.)
Anglia (Miklós czár elutazott; chartistái 's repeal mozgalmak.)
Franciaország (hadikészületek Marokko ellen; Lajos Fülöp londoni útja elhalasztott; Izabella és Trapani gr. házasága kétes.)
Aldunai tartományok (Ol. hországba orosz-török határrendező biztosság váratik; új Choczim vár.)

Magyarország és Erdély

Ócs kir. f.é. apr. 16kai legfelsőbb határozatánál fogva Csurgovics János munkácsi göröggyejesült székeskáptalani éneklőt ugyanazon káptalan nagypostjává kinevezni, 's mellkereszt - viselést neki megengedni; továbbá ugyanott fokonkénti előléptetés útján örkan. Csopcy Tódort olvasóvá, iskolaikanonok Zombory Jánost éneklővé, Popovich Jánost örkanonokká 's Ladzsinszky Sándor káptalanbeli iskolaikanonokká legkegy. előmozdítani méltóztatott.

Ócs. 's ap. kir. felségé Bugát Pál tanár és az egyetemi orvoskar tanítóhához m. kir. udv. kanczellár gróf Mailáth Antal ó exja által intézett levélben legkegy. nyilvánítani méltóztatott, hogy a 's természetudományi szóhalmoz. ajánlatána klfogadása 's beküldött példányok magány-könyvtárába iktatása mellett, egyszersmind munka fölötti legmagasb tetszését kijelentvén, a fűntisztelt tanárt egy gyémántos, ófels. neve első betűjével ékesített arany gyűrűvel kegyeskedett megajándékozni.

Ócs. 's ap. kir. f.é. legf. határozata következtében a morva-sziléziai határokon az eddigi egyesült várm. és 30adhivatalok elválasztatván, a' nm. m. kir. udv. kamra Buttula Ferenc szakolczi 30adost gödingi 30adossá, Pauer Zsigmond farkasvölgyi 30adornokot gödingi 30adsegéddé; Fiala Ferenc sz. jános 30adost szakolczi 30adossá, Schönbech Ferenc edelsbachi utlevélvizsgálót szakolczi 30adsegéddé; Schwarzmayr Ferenc pozsonyi 30adhivatali járulnokot brunovi 30adossá; Krüghammer György fumei 30adornokot pozsonyi járulnokká; Pitroff Antal temesvári díjtalan gyakornokot fumei irookká; Thurszky János stranyi vámszedőt ugyanott 30adossá; Heinrich Leopold hroszinkau 30adost broczki 30adossá; Szuzny Ignác thurszovkai 30adellenőrt ugyanott 30adossá; Folgner Ferenc jablonkai ellenőrt ugyanott 30adossá; Halász Márton groszschützi 30adost hroszinkau 30adossá; Klopstein János velkai ellenőrt ugyanott 30adossá; Gottsmann Gusztáv stranyi ellenőrt klopstanyi 30adossá; Novotny József kuzelani ellenőrt lisszai 30adossá; Pulsator József karlovitzi ellenőrt ugyanott 30adossá; Jedlieska János szakolczi gyakornokot kuzelau ideigl. 30adellenőrré alkalmazá.

A' nm. kir. udv. Kincstár a' fernezeleyi kir. erdős-igazgatói hivatal Riedler Antal ottani alerdősre, 's a Teuchmann Ant. nyugalmzatása által megürült palánkai kasznári állomást Klein János kulai ispánra ruházta. Nezetei Boronkay János királyi tanácsos, Szent-György és Verebely nemesi proedialis székek nádora 's a kir. tábla köztiszteletű bírāja számosabb évig tett hasznos és jeles szolgálata után munkás életének 61dik évében folyó hó 7kén élni megszánt. Elhunytát fájjalják hátrahagyott özvegye több gyermekeivel együtt, ugyzintae szeretett barátai. Béke hamvaiba,

Fialkovics János ungvári kam. sóárnok-hivatali ellenőr f. é. maj. 11. meghalozott.

A' nm. m. kir. helytartótanács Láng Antal halála következtében Sordován Ján. temesvári polit. alapítvány pénztári ellenőrt ugyanott p. t.árnokká 's helyébe Czvetkovics Izsák kebelbeli iktatóhivatali fizetéses gyakornokot, ennek helyére pedig Karpf Titusz kiadóhivatali díjtalan gyakornokot nevezte ki.

Országgyűlési közlemény.

(Részletei a Jász-kun- és Hajdukerületek rendezetése tárgyában folyt frdi tanácskozásokrak.) A' tanácskozásokat egy fiatal gróf nyitá meg köv. beszédben kifejtett indítványával: „Nem akarok historiai buvárkodások nyomán visszamenni ama kir. adományozások eredetére, — sem azon alaptörvények fejlődésére, melyekkel e' szabadtékos kerületek közállományi állásának talpköve megvettetik; nem czélem elősorozni mind azon számos viszontagságot, mennyisok 's bajos phasison mentek keresztül e' kerületek lakosai mindig híven a hazához, vérrel 's vagyonukkal adózva hűségökér, miglen ingadozó és sokszori önkénynek kitétt állásukon mind a' fejdemi kegyelem, mind a' törvényhozás éber figyelmé elvégre segített 's jelesen: mily szabadtékokat adtak a' jász-kunoknak már az 1655: 44; 1715: 34. törv. czikkék, 's megújítva megint az 1751: 25. biztosbra emelt, míg végre egyetemben a' jász-kunokkal a' hajduknak előbb Boeskey István erdélyi fejdemeitől még 1613dik évben 's II. Mátyás király által kir. szóval megerősített kiváltságait az 1790: 25 t. cikk a' jelenig biztosította, ugyanazon évi 29dik törv. cikk pedig azon önálló törv. hatóságoknak legjelentékesb attributumával, országgyűlési ülésel, ugy szavazati joggal kitüntete, mely polg. ajándok élvezetében azóta is minden hongyülésen részelteti. Befejezetnek azonban azon emléket, melyet a' kiváltságolt lakosoknak a' nemzet hálaja emelt, csak akkor tekinthetni, ha eddig ingatag 's változókonny rendeletektől föltézetett belügyeik elintézése a' törvény szilárdabb bazisán alapuland. Méltányló elismeréssel üdvözlöm én tehát a' t. RR. azon fáradhatlan buzgó szorgalmát, melyel hivataluknak, mely: minden honlakosiuok felett ébren örködni és szemügyre venni állásukat, megfelelni ügyekezve, a' KK és RR által nyújtott számos 's adja Isten! hogy eredvündus teendőjük által okozott foglalatosságok özönében ezen lakosok sorsát is felkarolva beligazgatásukat tárgyzó elrendezésüket, két rendbeli munkálatukban följegyezve, tanácskozásink alá bocsátják. Nem vagyok azonban 's nem lehetek egy véleményben a' RR. azon kijelentésével, mely a' munkálatukat kísérő rövid üzznet végsarkán foglaltatik, hol ezen kerületek országgyűlési szavazatát belrendezésöktől föltételezik; sokkal világosb t. i. előttem az 1790: 29. t. cikk betű szerinti tartalma, semhogy azt bármily magyarázat alá vethetőnek, vagy az abban nyíltan megadott szavazatjogot akármily utóbbi feltételektől fölfüggeszhetőnek, a' sz. kir. városokruul bizonytalanabbul határozó régi t. ből, melynek gyakorlati foganatosítása miatt inkább kérdés támad a' szavazat-adásra nézve, bár látszólagos igazsággal bíró egyenvonal e' kerületekre is alkalmazhatóan vélném, mit is maga idejében, mikor t. i. válasz lesz adandó, a' t. RRnek viszont kijelentni indítványok: miszerint a' m. FRR. a' jász-kunoknak már tvenyén alapuló szavazati kérdését régen eldöntöttnek, és semmi feltétthez nem kötöttnek vallják. Melly érzetem előrebocsátása után bátorodom Fens. 's a' nm. FRRet előbbi előadásom folyamán megkérni, hogy miután ezen kerületek magányjogi belviszonyai, kir. adományozásokból keletkezett, de törvény által szentesített statutumokon alapulnak, melyekkel a' t. RR. munkálatát összehasonlítani szükséges leend okvetetlen, amazok pedig szövevényes letüknel fogva az utóbbi tanácskozásokban bizonyosan sok nehézségre nyújthatnak alkalmat, lenne kegyes cs. k. Föhgség a' tanácskozások könnyi-

tése miatt, mielőtt ezen munkálatok in pleno felvétetnének, e' nm. tábla köréből válaszmányt nevezni, mely ezen munkálatokat összehasonlítván az 1827ki orsz. munkálattal, melyben igen üdvös és czélszerű intézkedések foglaltatvák, a' kerületek belviszonyainak elrendezésére nézve tekintetbe venné, egyszersmind valamint egy részről a' k. adománylevelekbe foglalt kiváltságait és törv. erejével bíró statutumaikat, másrésztől mind a' Jász-kun, mind a' Hajdukerületek lakosainak panaszairól, melyek részint követeik, részint küldöttségeik által beadattak, véleményes tudósítást adna 's mennyiben foglaltatnék mind azokra nézve a' RR. munkálatban kimerítő intézkedés: ugy általában mily törvényes határozatokkal lehetne legczélszerűbben orvoslani ezen kerületek bajait; hiszem, így sokkal jobban könnyítünk a' tanácskozásokon, mint ha itt az ez ügyre vonatkozó irományok összehasonlításával tartóztatnánk a' m. Fördék. Gróf P. J. pártolólág a' RR. üzznetét előadá: hogy habár előtte az 1790%: 29. t. cz. világos, még sem tagadhatni, miszerint a' kerületek törvényes befolyásukon kívül helyezettvák a' gyakorlat által, mit azzal is megbizonyíthat, hogy midőn országgyűlési ülésen, mint egykori személynök, a' kerületek szavazatit számítottá, a' RR. ez ellen ovasi tevének. A' válaszmány kiküldetése iránti indítványra nézve azon gyanuját nyilvánítá, hogy ez csak ürügy, mely alatt a' m. FRR. azon időre akarják a' kerületek iránti tanácskozásokat halasztani, midőn majd a' városok elrendezése körül a' két tábla közti megegyezés megtörténendik, miert a' kerületrendezési javaslatot a' zonnal felvétetni ohajtá. Egy gr. azon rövid észrevételtevé, hogy 1791. óta 9 országgyűlésen át a' kerületek szavazata a' megyékehez hasonlóan számították egész 1839ig, 's az előtte felszólalt gróf által említett ovasról semmit sem tud, bár azon országgyűlésen jelen volt; miert ő nem foghatja meg, miként eshetek ki alkotványos jogaik használatából a' kerületek. Ezután egy fiatal gr. emelvén szavát gr. P. J.-fet czafolólág érinté, miszerint azon szavazatgyakorlás nem olly kétségkívüli, hogy a' törvény tiszta szavait gyöngíthetné 's szóló nem kívánja, hogy a' m. FRR. olly elvhez járuljanak, melynek olly tág alkalmazása lehetne. Mi a' válaszmány kiküldetését illeti, nem tagadható, hogy törvényink értelmében az országgyűlés kötelessége egyedül a' kir. előadásokban foglalt tárgyakat és sérelmeket elintézni; midőn pedig a' t. RR. részéről indítványok tétetnek, az eddigi gyakorlat szerint szükségesnek találtatott, hogy azon ind-okok és általános elvek, melyekből a' t. RR. indultak, a' m. FRR-ke közzöltt üzznetben előterjesztettek, ugy a' t. RR. üzznetetevén a' tanácskozási tárgyat, könnyű és egyszerű volt az egyezkedés; azonban itt e' szövevényes tárgyzban a' t. RR. azon kijelentést kivéve, hogy a' szab. kerületek orsz. gyűlési szavazatát az elrendezéstől föltételezik, semmi egyebet sem mondanak, 's ezért az indítványhoz járul. Egy fiatal báró jobb oldalon a' szavazat-kérdésre nézve kinyilatkozattá, hogy habár tudatlan a' részben, mely utakon és módokon jöttek a' kerületek a' szavazat-kérdésre nézve jelen állásba; az azonban előtte tisztán áll, hogy a' kerületek a' megyékekkel hasonló szavazattal nem bírtak, hanem a' három kerületnek még az említett 9. országgyűlésen is csak annyi szavazata volt, mint egy megyének; most a' t. KK. minden kerületnek külön szavazatot javaslanak adni, tehát többet akarnak azoknak adni, mint a' mennyit eddig bírtak és jelenleg gyakorlatilag bírnak; miután tehát a' t. RR. ezt teszik fel, van a' t. RRnek joguk a' t. hozásban nagyobb befolyást adni a' kerületeknek, és azt bizonyos föltételhez kötni, 's nem hiszem hogy a' t. RR. üzznetjökben azt akarták volna kimondani, hogy a' kerületektől azt, mivel bírnak, el akarják venni azon esetben, ha ezen elrendezés el nem foadatatik; hanem csak azt mondják ki, hogy ha a' coor-

ninatio el nem fogadtatik, a kerületeket a jelenlegi befolyásban fogják hagyni 's több befolyást nekik nem adnak, mire a t. RRnek tökéletes joguk van, azért ő a t. RR. üzenetét pártolja. Mi a második kérdést illeti: megvan győződve az indítványzó gróf véleményének ellenkezőjéről, mivel ez minden esetre sok időtül fosztand meg bennünket, aztán a helyett, hogy most tanácskozássáknak egy fonala van, két fonalon fog megindulni, mi a felekezetek egymásközi kétszeres vitakozása; s azt hiszi, hogy ha a két fonal egymásba vág, sokkal inkább kevertetik össze, mint ha csak egy fonal létezik; miért ő a munkálatot azonnal fölvenni ohajtja. Az indítványt pártolólóg lépett föl országbíró ő exc. köv. kimerítő nyilatkozatával. „Mi most forog kérdésben, hogy t. i. az előbbi időkből micsoda gyakorlat volt a t. RR. tábláján a kerületi szavazatokra nézve, kötelesnek érzem magamat felszólalni e' részben, mert a' törvény világos és arról köztünk senkinek kétsége nem lehet. Mi a gyakorlatot illeti: midőn nekem szerencsém volt részt venni a t. RR. tanácskozásiban, mind pedig midőn mint elnök vettem részt, hivatalosan mondhatom: hogy a' kerületek szavazatát úgy számítottam, mint a' többi egyes megyékét, 's eziránt semmi kérdés nem forogna fen; de mégis jött egy alkalommal kérdésbe a' kir. városok szavazata; a' kerületek szavazatára nézve azonban óvásra nem emlékeztem, 's ennél fogva a' szavazatra nézvegr. Cz. J.-sal egyet értek. Mi azon kérdést illeti: hogy ezen dolog választmányra bizassék é vagy sem? én másképp nézem ezen dolgot, mint b. E. J. ur; mert ő, ha jól fogtam fel, azt gondolja, hogy maholnap a' m. FRR. táblájának más tendője nem lesz, mint a' két felekezetnek egymásközi vitakozása. Én részemről szívesen fogok kapacitálni az ellenkező véleményűek által is, 's épen a' végett és a' czélból megvallom, hogy én ohajtom azt, miszerint mód nyújtassék a' m. FRRnek tökéletes információt szerezhetni, melly e' fölött 's ezen kérdések eldöntéséhez szükséges; nem tagadom ugyan, hogy némi ismeretem nekem is van a' Jász-Kunkerületekről és a' Hajdu városokról is, de azt nem merném állítani, hogy nem kívánnék némely adatok közöltetését, miszerint e' dolog jó lélekkel 's közmegnyugvással döntethessék el 's úgy tartom, czélra vezet egy választm. kiküldetése, melly ha megtörténik, annak lehetséges mind kihallgatni azokat, kik kihallgatandók ezen tárgyban a' szükséges adatok megszerzésére végett. Emlékeztetem a' m. FRRket azon tanácskozásunkra, midőn a' t. RRket felszólítottuk, hogy nagyobb tárgyak tárgyalására nézve orsz. választmány küldessék ki. Akkor minden felekezet, szinkülönbség nélkül a' m. FRR. azt mondották, hogy ha szükségét látják, ha czélszerűnek fogják tartani, a' m. FRR. kebléből is küldessék kiválasztmány, 's én akkor megnyugodtam abban 's megvallom, hogy az illy systematicus munka felvételét, főként midőn a' kerületeknek sajtóságos állásairól van szó, és ha valahol, e' helyen megkívánatik a' szükséges adatok és felvilágosítások segítségével járulni a' dologhoz, és hogy lehessen difficultálni ezen módot jelenleg által nem látom. Mi azon kérdést illeti: hogy rövidítjük, vagy hosszítjuk a' tanácskozást, én úgy hiszem, hogy ha czélszerűen fog e' munka elintéztetni, rövidíteni fogjuk. Én az illy tárgyakra nézve azt kívántam volna, hogy előbb a' t. RR. a' főbb elveket egyezzenek meg a' m. FRRel és azután részletekről akár mint intézkednének, vagy ha ezt nem kívánják tenni, legalább álljunk arra, hogy egy orsz. választmány munkálkodjék ezen tárgyban, mert ott volna lehetséges a' fő elvekre nézve intézkedni előre. Azt fogja valaki mondani: hogy ezen ösvényt kellett volna követni a' kir. városoknál is? én itt hasonlatosságot nem látok; mert e z e n tárgyban másképp áll a' dolog. 1) A' kir. városokra nézve én magam is némi felvilágosítást kívánnék magam megnyugtatóra, mellyre nem volt szükségem a' városokra nézve; 2) a' városok dolga a' k. k. előadásokban praefereuter tárgyalandónak tüzetelt ki, 's motivum az is, hogy siettetni kelle a' tárgyat és a' városokra nézve segítettek magok a' városok is, mert a' városi követek nagyobb része szinte egy munkálatot készített, 's egy javaslatot terjesztett elő, melly a' tanácskozásokat elősegítette; de itt mindezek hiányában vagyunk. Ha megengedik a' m. FRR. hogy én azt mondhasam: miután van valami, mit magam is tudni kívánnék ezen tárgyban, 's ezen tekintetből is rövidítve volna a' dolog; mert ha ezen tárgyhöz fognak, akkor elő fognak állhatni némelyek, hogy még ezt is, amazt is kívánják tudni, sokkal hosszabb időre fog terjesztetni a' tanácskozás, mint ha egy választmány azt előre tökéletesen kimeríti 's egy kimerítő véleményt nyújt a'

m. FRR. elibe. Ismét azelőtti gróf a' jobb oldalon többek közt az e l ő t t e szólnak nyilatkozatra czáfolólóg megjegyzé, hogy a' mi a' szabad kerületek országgyűlösi szavazatát illeti: igazsága van országbirája ő n. méltóságának hogy e' részben a' törvény világos, de úgy hiszem, hogy ő exc. előtt a' városok szavazati joga a' törvényben szinte olly világos leszen; 's miután azt is igen jól tudja ő nml., hogy ezen világos törvények dacára még sem bírnak a' sz. k. városok egyenkint országgyűlösi szavazattal, akár világos a' törvény akár nem, gyakorlatilag a' dolog oda megyen ki, hogy a' szab. kerületeknek szavazatjuk nem lesz. Ezután egy báró 's főispáni helyettes szólalott meg: Mi lesz az orsz. RR. ez egész tárgyat illető tanácskozásának végeredvénye, nem tudom; de felhiva érzem magamat kimondani, mikint az érdekelt kerületek szavazati teljes jogukat kétségbe vétetni ugyanitt e' helyen részemről soha nem fogom engedni. Az 1790: 29d. t. cikk világos rendelete ez; mi volt azóta a' folytonos gyakorlat ez ügyben, előadá országbíránk ő exc. mi legyen ma? nem tudhatom; de ha más mint az, mellyet a' tvény rendel, az 1790: 29cz. van kivetkezettve erejéből, ezt jónak nevezni e' tábla többsége nem fogja, nekünk nem lehet feladatunk, legszebb 's távolról sem elavult jogaitól akarni megfosztani hazánk olly jeles lakosait, mint millyek a' nevezett kerületekben lakó polgártársink! sőt az tisztünk: hogy ójuk meg őket minden lehető önkénytől, vagy bár honnan jöhető megtámadástól! szavazati joguk kérdését tehát a' mondott kerületeknek föltételezni nem tudom a' czélba vett elrendezéstől 's e' tekintetben a' tanácskozások ez első stadiumban kimondom véleményemet. Történt még számos nyilatkozat, mellyek többnyire csak félreértések magyarázati levén, azokat mellőzzük; egyedül Nádor ő f. végnyilatkozatát emeljük ki, „ugy látom, kijelenthetem a' m. FRR. többségét, melly gr. Cz. J. indítványát fogadja el, melly abban áll: „hogy a' szab. kerületek országgyűlösi szavazata ne föltételeztessék a' sz. kerületek elrendezésétől, hanem a' sz. kerületeket törvény szerint az országgyűlösi szavazati jog illeti, 's a' m. FRRet a' sz. kerületek elrendezésének fölvételére egyedül azon körülmények bírták, mik itt fölhozattak, és hogy a' m. FRR. e' részben annál sikeresebben érjenek czélt, szükségesnek találták választmány kiküldetését, melly a' megkívántató adatokat 's előkészületeket megtevén, kimerítő jelentést adjon. Ugy hiszem ezenföül a' választmánynak azon utasítás lenne adandó: hogy munkálatát minél előbb végezze be, hogy a' m. földi tábla e' tárgy érdemleges vitatásába bocsátkozhassék 's magam is úgy hiszem, hogy ezen utat és ösvényt követve hamarabb fogunk czélt érni, 's a' két tábla közi egyezkedést előmozdítani (közheylesés.) Ezután ő Föns. a' már közölt választmányi tagokat nevezte ki, és a' jövő üléstárgyát meghatározta. 216dik ker. ülésben, jun. 14én elnökök, jegyző 's tollvivő a' voltak. Napirenden volt a' t. RR. 3dik üzenete a' sz. kir. városok elrendezése tárgyában, melly felolvasatván, minden lényeges változás nélkül fogadtatott. Erre a' kerületi gyülekezet 160d. orsz. ülésé változott, mellyben a' végzett sok tárgy elseje volt, a' görög nem egyesült vallásuk ügybeni üzenet felolvasatása, melly minden észrevétel nélkül egyszerű maradjon fogadtatott el; egyedül Horvátország követének közbevetett ovatával, a' mennyiben t. i. ezen törvényből a' kapcsolott részek municipalis jogai ellen káros következtetések huzathatnának. Következék ezután a' turopolyai nemesek kerületének elrendezése iránti üzenet és törvényjavaslat feletti tanácskozás; midőn ismét Horvátország követe küldöji részéről tön ovást, a' mennyiben ezen elrendezés amaz ország municipalis jogait sértené. Ez ellen az érdekelt kerület képviselője nyilatkozatá ama, mint mondá, két urnak, kik itt ülnek, és Horvátország követei szerepét játszani akarnak: hogy Turopolya követe itt foglal helyet 's küldöit maga tudja képviselni; 's azért azok tán jobban repraesentálnak mint Horvátország. Erre a' nm. elnök megjegyzé, hogy a' kétségbe vont követek igazolták magokat, mint Horvátország követei, és noha kétséget nem szenved, hogy a' mostan szölt követ közelebből repraesentálja Turopolyát 's azért e' tekintetben szólhat a' mint neki tetszik; ugy viszont más követek is előadhatják utasításait, 's ezzel csak köteleességeket teljesítik. Ez utóbbit azonban kétségbe voná T. követe, miután Horvátország csak az orsz. gyűlésben adhat utasítást, ilylyen pedig a' turopolyai coordinatio óta nem tartatott; de köteleességének sem tesz eleget azon ur, ki Horvátország követének szerepét akarná, mert a' kerületi ülésekbe nem jár. Midőn erre az egyik horvát követ ismét a' szönyegen levő coordinatiót leginkább azon okból ellenzé, mivel az nem maga utján indított meg, hanem az orsz. gyülekezet mellőztével, 's pedig annál inkább,

mivel a' turopolyai követnek itt voksa sincs: személynök ő nmlga ezen állítást roszalá, miután arról itélni; van é valamelyik tagnak szavazata vagy nincs, csak az elnököt illeti; melly elnöki kijelentés általános helyesléssel fogadtatván, azem litet követ még hozzáadá, hogy nem küldöji adták elő a' coordinatiót, hanem magok a' tek. RR. indítványozták; 's miután küldöji azt akarják, hogy őket az országgyűlés rendezze el, nem pedig egyes személyek, ezen elrendezésben megnyugodtak. Elnök ő nm. mindezek nagyobb részét nem idevalónak állítván, kérte az illető követeket, hogy azoktól elállani sziveskedjenek 's a' tanácskozásokat azokkal többé ne tartóztassák. Felolvasaték ezután a' szeptesi XVI. város elrendeztetéséről 's országgyűlösi szavazati jogáról intézkedő törvényjavaslat, ugyszinté a' flumei 's buccarii kerületek coordinatiója a' rá vonatkozó üzenettel. A' szeptesi városokra nézve az illető megye követe utasításánál fogva előadá, hogy habár megyéje a' visszakapcsolást a' hazai törvények, orsz. gyűlösi határozatok, 1827ki országos felírás és a' kegy. kir. rendeletek nyomán tovább is sürgethetné 's méltán követelhetné, miután mindazáltal e' megye senkit kiváltságától, mellyek gyakorlatában van 's mellyek élvezésiben magát szerencsésnek tartja, megfosztani nem akar: önkint reá áll arra, hogy a' XVI. város külön törv. hatóságot képezzen; a' törv. kezési 's közigazgatási tárgyak mindazáltal különvalva kezeltesse, 's ezen utóbbi tekintetben olly egyesülés terv dolgoztassék ki, miszerint a) a' megyei főispár legyen egyszersmind a' XVI. szeptesi város főkormányzója, az általok felhozott 1774dik sept. 9k. kelt szabályos intéző levél is 150 pontjában azt mondván a' kamrai igazgatóról: qui simul vices comitis pro tempore constituti repraesentabit et supplebit; miből világosan kitetszik, hogy a' földesurat képviselő kamrai igazgatóra a' főkormányzó jogai 's kötelességei csak ideiglenesen ruháztattak át; b) hogy a' megye hatóságát az elsősükségű czikkék árszabásánál ismerjék el 's magoka a' megyei árszabáshoz tartani köteleztessék; c) hogy miután a' XVI. város e' megye keblében igen el van szórva, 's így több határbeli villongás szokott történni, megszüntetvén eddig a' megyebeli helységek 's e' városok közt fenforgó határkérdések eldöntésiben e' felek nagy kárával járó és tömérdek költséget és idővesztést okozó nádori bíróság közbejövetele, minden efféle határ-villongás a' világos örökös esetlei bírói ellátatása iránt hozott 1836: 14 's 1840: 13 törvénycz. utmutatása szerint alkotandó olly bíróság által döntessék el, mellynek két tagját az illető földesuraság, másik kettőt az illető város, a' négy bíró pedig elnököt válasszon; d) hogy a' vámosok dolgában a' megyének törvényes befolyása akép biztosittassék, mint azt az illető kegy. kir. resolutio világosan elismeri; e) hogy az utak, mellyek iránt szinte kegy. kir. intézvény a' megye fölügyelési jogát fentartá, megyei igazgatás alá tétetvén, a' közös főkormányzó azok kihatására, új készíttetése 's jó karban tartására felügyeljen; f) hogy a' tizedek dolgában tovább is az alispán bírósága olly módon állapittassék meg, mikép a' kegy. kir. intézvény rendeli; g) hogy a' XVI. városban lakó nemesség iránt olly világos kivétel mondassék ki, miszerint azok minden tekintetben a' városi 's kerületi hatóság 's bíraskodás alól kivétetvén, csupán a' város határában birt. fundusokra nézve a' városi 's illetőleg kerületi törvényszék hatóságát elismerni tartozzanak. Ezen föltételek alatt szónok a' XVI. városnak különös kerületté alakittatását, valamint ennek adandó orsz. gyűlösi szavazatot nem ellenzi; de míg ezen föltételeknek elég nem tétetik, sem követjük megjelenésében, sem annak szavazathatási jogában meg nem egyezik. Erre még több megyei követ a' XVI. szeptesi városnak sem beczikkeztetését, sem országgyűlösi szavazatát 's különös kerületté alakulását nem kívánta, de a' többség a' kerületi végzést megerősítette. Buccari kerület rendeztetését illetve, annak képviselője azon lelkesedést emelé ki, mellytől küldöji ösztönöztetve lángolnak mindinkább az anyaországhoz közelitni. Magát az elrendezést tekintve a' patricius rendet fenfartatni kívánja 's azt a' tanácsba is bevinni, a' városból hármat, a' kerületből pedig kilenczet. Tapasztalás levén a' világ mestere, ettől okulva a' kerület kapitányára nézve, ámbár a' jelen főkapitányt tisztelik 's bölcs kormányzásával teljesen megelégesznek, mivel azonban a' jövendő bizonytalan, küldöji azt kívánják, hogy jövendőre kapitányuk a' szegniai 's modrusi püspök legyen. Napirendre kerülvén azután a' szabad községek rendeztetését elhatározó törvényczikk, a' nm. elnök ez iránt általányosan megjegyzé, hogy itt tulajdonképen nem a' létező kerületek elrendezése forog kérdésben, hanem egy egész új intézvény, mellyről még nem bizonyos: van é reá szükség? Emelkednek ujabb időkből többször kívánatok, mellyek

szükségeknél bélyegeztetnek, de mikről a következők mutatja, hogy tulajdonképpen nem azok valának. Így történt mult országgyűlésen a megváltással, mely a legkiáltóbb szükségnek mondatott, 's még is a törvény által megállapítván, alig volt idő, melyben kevesebb megváltás történt, mint épen a közelebbi mult három évben. A' belső elrendezés, kereskedés, népnevelés, ezek az első, szükségesek, melyek pótlása önként huzza maga után a' polg. jogok kiterjesztését; de mielőtt erre az előbbiektől elkészülnek a' testületek, illy elrendezés a' kívánt czélra nem felel meg; nem lesz gyökere e' plántának, sőt az illy elrendezésmég könnyen tévutakra is vezethet. Azért a' jelen intézkedést időelőlti- nek tartván, azt tanácsolja, hogy inkább azok rendez- tessenek el, melyek már léteznek; ne fogjunk új testüle- tek alkotásához, melyek szüksége nem világos. Vágyak t a m a s z t a t n a k e z u t t a l i s, melyeknek elég nem tétethetik. Az e' törvényjavaslat feletti tanácskozások- ból az uri hatalom körüli eszme fejlődött ki azon köz- ségekre nézve, melyek magokat már az urbéri tarto- zások alól vagy egyszerre letett somma, vagy évenkénti fizetés mellett megváltották. Ezeknek nemcsak beligaz- gatási, hanem a' megyei gyűléseken képviselői jog meg- adása is szükségesnek mondatott, mi csak azuri hatalom megszüntetésével lehetséges. Elvül állított fel, hogy a' népnevelésre vagyonság szükséges, erre pedig a' megváltás vezet; így tehát ezt lehetőleg kell megkön- nyíteni. A' nmgü elnök üdvösnek sőt szükségesnek is- mérte, hogy az urbéri viszonyok valahára megszűnje- nek, boldognak nevezvén azon országokat, melyekben ez békés uton megtörtént; de sok községnél épen a' poli- tikai jogok megadása áll a' megváltás útjában; mert ha az öngazgatási jog úgy adatik meg, mint a' jászok köz- ségeknek, úgy a' magokat megváltó vagy részint meg- is váltott községek alig győzendik az administratio költsé- gét, miután a' megváltást is többnyire felvett pénzen szokták eszközölni, s így nagyobb részben elszegényül- nek, a' helyett hogy nagyobb vagyonságra jutnának. Előbb legyenek szabadok, azután lehet majd politikai jogaikról gondoskodni. Nem ostromolja magát a' dolgot, hanem időelőltinek tartja. De maga a' jelen törv. czikk sem látszik arra szerkesztve lenni, hogy az uri hatalom megszűnjék, s így annak elfogadásával aligha eredmény- idéztenék elő, sőt a' földesuri hatalom megszüntetésé- re kötéendő szerződések épen e' törvénybe ütközne- nek, míg eddig a' k. curia is megerősíté az illy vételeket, mert eddig azokat a' törvény nem zárta ki. A' tárgy olly fontos, hogy azt egy kis törvényczikkkel eldön- teni nem lehet. Akár mennyiszor hallgattassék meg a' földesur, ő a' törvény ellen jogaitól nem álland el. — Ezen elnöki előadás olly vitaközlésre nyújtott alkalmat, melyekből végre az világott ki, hogy a' t. RR. a' szövegben levő törvényczikk értelme fölött legellenke- zőbb nézeteket táplálának. A' már e' tárgyban más alkalmal is előadott nézetek a' legkülönbemű változá- sokban ismét előfordulának. Ha fontos a' tárgy, u. m. épen ezért nem kell halasztani. Az aristokratia ne felejtse, hogy osztályzatot fogad el és kizár; smaga magát erősí- tenie kell a' legnagyobb csennel. E d d i g e' tárgyban csak csigalépek történtek; m e r t h u s z e z e r l a k o s t számláló községnek egy aristokrata ellenében egy vo- tumot adni gunyos satyra, s még ez egyetlen votum el- leni kikérelést sem igazsággal, sem józan politikával nem egyeztetheti össze. A' municipiumok érdeke legyenkép- veselve a' nemesség ellenében, s a' felsőbb törvénytelen befolyás nem is nyerhet máskép hathatós ellensúlyt, mint ezen osztály bevétele által. Jelen korszakban már nem állhat fen az aristokratia, ha nem emeli magához a' földnépet, melyet a' politikai jogok gyakorlására semmi sem tesz olly képpé, mint épen ezen jogok fo- konkénti megadása; ha a' mult országgyűlés megenged- te a' községeknek, hogy megválthassák magokat, most már megállapítandó, hogy illy esetekben szűnjék meg az uri hatóság, miből azután az öngazgatás és a' poli- tikai jogoknak képviselői általi gyakorlása önként kö- vetkezik. Ez a' statusra sokkal üdvösebb, mint hogy e' községek szabadság utáni vágyukban k. szabaditékért esedezvé, ferdén szorgalmaztatnának. A' politikai jogok gyakorlására e' községek tökéletesen megértek, mert sokkal nagyobb lelki erő s műveltség kívántatik az ön- kénynt s igazságtalanságot türeshez, mint a' polg. jogok- beli részvéthez, s ha az elsőbbiek türesére elég erősek voltak, az utóbbiak gyakorlásában is mérsékeltek ma- radandnak. Illy jogok pedig ne jöjjenek magoktól, mert ekkor ritkán jönnek béke után. Sokkal biztosabb, ha a' törvényhozás által megadatnak. A' politikai jogoknak ezen egész gyakorlása úgy is magában véve nem sok; az egész csak foltozás. Midőn mult tanácskozások alkalmakor némelyek e' községeket a' városokhoz akarták

assimilálni, ellenzésre akadtak, miután e' községek a' megyékhez lennének bevéteendőek, most még itt sem akarnak felvétetni: mi lesz tehát jövőd állásuk? Nincs ferdébb állás, mint ezen megváltott községek állása földesurak ellenében, kik szinte ezen állásnak csak ter- hét érzik. Mig ezen ferde állás fenmarad, nem rendez- hetni el a' községeket czélszerűen. Minél terhesb a' ma- terialis kiszabadulás, annál kedvezőbb morális ösztön- nel kell azt megajándékozni. Végre egy tiszamelléki kö- vet kérte a' t. RR. t, hogy olly fontos tárgyról melleleg ne intézkedjenek, hanem m e l y m e g f o n t o l á s u t á n l e g y e n a' végzés világos törvény által kimondva, s azért hozassék e' törvényjavaslat vissza kerületi tanácskozás alá. — A' nm. elnök az e' nyilatkozásra hangoztatott helyeslésben szinte osztóván, a' tárgy bővebb kerületi megváltása elhatározottat.

218d. ker. ülésb. jun. 15d. elnökök és naplívívő az előbbiektől; jegyző: Ghyecz Kálmán. Tegnapi orsz. ü- lésből a' es-i indítvány következtében visszahozott sza- bad községek elrendeztetése volta a' tanácskozási tárgy, s mindenek előtt megemlítették, hogy itt olly uri tar- tozásokról, melyek e s u p á n földesur és községek közti szabad egyezkedést kívánnak, szó nem lehet, mert arra a' territorialis kérdések elintézésénél é p e n szükség nincs; minőfogva egy dunántuli követ a' szer- kezettől az uri hatóság megszüntetése esetében a' föld- esur kihallgatásának megemlítését kihagyatni kívánta, mivel szerinte az, annak tudtán kívül, kinek tulajdonár- ról rendelkeznek, úgy sem történhetvén, kihallgatása mindig értetik; szölv csupán a' szabad községekről ren- delkezést kívánván a' es-i indítvány nyomán azon köz- ségekre nézve, melyek minden urbéri tartozásait föld- esuraitól megváltották, a' földesuri hatóság megszünt- tetését egy külön sban nyilván kifejezteni javasolta, mely községek aztán a' megyei gyűlésekre minden 300 személy után egy képviselőt küldhessenek; de válaszó- tói joggal utasításánál fogva csak olly férfi egyedeket vélt felruházandóknak, kik a' 24 évet meghaladták. Az utána szólott, az indítványzó szellemében az előbbi szer- kezetben azon módosítást t e v é, hogy minden ollyan községre nézve, melyek földesuri tartozásait, szol- gálatait, adózáskat tökéletesen és örök időkre meg- váltották, vagy ezután megváltandják, az uri hatóság teljesen megszüntetik, s ezeket a' megyék rendezni tar- toznak; ollyatén községek pedig, melyek urbéri tarto- zásait örökös szerződés mellett kész pénzzel váltják meg, vagy csak némi részben teljesítik, s melyekben az uri hatóság meg nem szűntetett, de mind miveltsgök mind neppességükre nézve s a j á t ü g y e i k igazgatására megbizathatnak, a' földesur kihallgatása mellett a' jász- kun községek rendeztetése formájára a' megyék által ren- dezethetnek; végre mindazon községek, mint a' megyei kihágások tárgyalásánál orsz. conclusumá vált, külön egyenkinti szavazattal bíró képviselőket a' megyei gyű- lésekre küldhessenek. Az indítvány lényegére ellenzők nem levén, egyedül némi megjegyzések tétettek. Ugyan- is felhozott, hogy itt olly uri hatóságokat, melyek bizonyos tartozásokkal vannak egybekötve, ugymint vásári jog, nem érthetni, mert ez földesuri jog levén, a' tulajdont megváltás nélkül elvenni nem lehet; ellen- ben a' hatósági jog azon gyakorlatát, melyet a' status a' földesurnak nem mint kiváltságot adott, hanem úgy, hogy a' közigazgatás, melyre a' közigazgatásnak fel- ügyelni mindig köteleessége, minél lehetőbben eszközöl- tessék, s az a' földesur egyedül mint concessiót gya- korolta, akkor midőn a' status jónak látja, s az igaz- ság-kiszolgáltatást czélszerűbb móddal felcserélni a- karja, minden kárpótlás nélkül elveheti; minthogy pe- dig ez alkalommal ide csak ollyan községeket kívánt e- gyik dunántuli szónok értetni, melyek minden urbéri tartozásaira nézve földesurakkal szerződtek, ezekre nézve a' földesuri hatóság megszüntethetik, de azonnal annak substitutumáról is szükség gondoskodni. Kívánja tehát szónok, hogy azon esetben a' földesuri hatalom alól felszabadított községeket a' megyék tüstint elren- dezni tartozzanak; mert ott a' kevés számmal levő me- gyei tisztviselők, egyébkint is annyival levén elfoglalva, az igazság g y o r s kiszolgáltatását nem teljesithetnek. Erre nézve Pápa város hozott fel például, hol az i- gazság-kiszolgáltatásra a' földesuraság által most két ügyész levén rendelve, ha ez a' földesuri hatóság alól azonnali rendezés nélkül fölmentetnek, az igazság-ki- szolgáltatás n a g y csorbát szenvedne. Megemlítették, hogy midőn az örök váltású szabad községek földes- uri hatóság alól kivételnek, a' törvényben megérteni szükséges lenne, hogy a' felebbvitel a' megyei törvény- székre tétetik. Egyébiránt a' rendezés olly községekben sem találhat akadályt, melyek uri tartozásaira néz- ve némi tekintetben földesuri hatalom alatt állnak, mert

általa a' földesuri jog legkevésbé sem csorbíthatnék. Ezután még elmondá egy szónok, mikép mindig úgy va- la meggyőződve, hogy azon községek, melyek minden földesuri tartozásait örökös megváltották, vagy hol a' földesuri tartozásokra örökös szerződések kötettek, földesuri hatóság alatt nem állnak; de miután kir. sze- mélynök ő exc. azt a' tegnapi országos ülésben a' tör- vényből nem akép értette, hanem annak létesítésére olly törvény szükségét látta, melyben a' földesuri hatósági hatalom megszüntetése világosan kifejeztessék, ennek következtében tevé tehát szónok tegnapi indítványát, sez alkalommal megérteni el nem mulasztá azon akadályo- kat, melyek az által történnék, hogy minden urbéri tar- tozásait megváltott községek földesuri hatóság alól ki nem menekedhetnek. Ez igen nagyon nehezíti az örök- váltást, mert megváltás esetében is a' földesur által e' részben függésben tartatnak, míg más részről viszont a' földesurnak is érdekében fekszik, hogy olly megváltott községekben, honnan legkisebb haszna sincsen, uri ha- tósága gyakorlatára telemes költséggel ne terheltessek. Azért az által történnék sok helyen az igazságszolgá- latás elhanyagolása, mely hiány többnyire csak akkor szokott pótoltatni, midőn az illető felek sürgetésire a' megyei végzések megérkeznek. Ennélfogva szónok úgy van meggyőződve, hogy igen fognak örvendeni a' földes- urak, ha fölök a' hatósági jog elvétetik, ellenben a' status nyer, mert annak legfőbb czélja, hogy az igazság min- denütt minél gyorsabban szolgáltatassék ki. Ezeknél fog- vást a' törvényjavaslatban kimondatni kívánta: 1) hogy ollyan szabad községek, melyek minden urbéri tartozá- saikat megváltották, földesuri hatóság alá nem tartoznak. 2) olly községek, melyek még földesuri tartozásait meg nem váltották ugyan, de azokat nem természetben, hanem örökös szerződés mellett bizonyos meghatározott pénzben teljesítik, millyen számos találatik hazánkban, és nagyobbak mint némely sz. k. városok, szinte földes- uri hatalom alól felszabadíthatnak, annyival is inkább, mivel az uri hatalom megszüntetése által ösztön fog adat ni a' kiváltságra; azt pedig, hogy az igazság-kiszolgál- tatás minél jobban gyorsíttassék, a' statusnak megáll- pitani köteleessége. Az örök váltású községekben a' föld- esuri hatalom megszüntetése szónok is más rendezett bíróságnak azonnali helyettesítését okvetlen szükségnek mondotta s azt a' megyékre bizatni, mig az országgyűlés arról nem rendelkezik. Legbiztosnak látta t. i. hogy az urihatóság alól felszabadított községeknek a' Jászkun községek mintájára leendő elrendeztetethetők a' megyei hatóságot illesse. Mindezeknél azonban sokkal fontosb- nak tartotta szónok azon kérdést: vajjon ezen szabadköz- ségek a' megyei gyűléseken milly befolyást gyakorol- hassanak? a' megyei kihágásoknál, nem annyira a' sza- bad községek tartatván szem előtt, mint inkább csak a' kihágások mi módon lehető korlátoztatása; s ha meg- gondolják a' FRR., hogy olly rendezett községekben, mel- lyek most forognak kérdésben, kis municipiumokat, hol ön belügyei igazgattatnak, fognak képezni, a' czélba vitt rendezés mellett tehetni kivételt és a' megyei gyűléseken nagyobb befolyást engedhetni, mint olly községeknek, melyek még földesuri hatalom alatt állván, rendezve sincsenek; de szükségesnek is látja szölv, mert például Kecskemét, mely eddig a' pestmegyei gyűlésbe két kép- viselőt küldhetett, ha az most egyre szoríttatnék, rosabb sorsra jutna s így ez által visszalépés történnék. Mind- ezekre nézve pedig, hogy a' kérdés felett minél előbb tisz- tába jöhessenek a' RR., indítványát pontonként szavazat által kívánta elintéztetni. Ebben megis nyugosznak a' RR., ha a' dunai követek közül némelyek az indítványt nevezetes fontossága miatt, bizonyos meghatározott időig k ü l d ö k k e l i k ö z l ö h e t é s v e g e t, mint az már más nevezetes tárgyaknál is történt, m e l f ü g g e s z t e t n i e m kívánják; m i d ő n p e d i g e z e k m e g nyugtatására a' fölött: vajjon újabb utasítás érkezéseig halasztassék e' ezen kérdés, vagy pedig azonnal létes- sék a' szabad községek iránt intézkedés, szavazat tör- tén, előbb emlékeztetbe hozott, miképen a' szabad községek elrendeztetése szükségét még multkor a' k. RR. többsége elhatározta, mi iránt a' küldök utasítása is, minthogy az mintegy két hónap előtt történt, megérkez- hetett, s ha a' tábla a' többség határozata ellenére ma- gát mystificálni nem akarja, azt a' küldöktől kérendő újabb utasítás érkezéig nem függesztheti fel, egyébiránt is az indítványzott szerkezteteli módosításban semmi ollyan nem fordul elő, mi a' sarkalatos törvényeket sértene; s ha küldöink, mond egy tisztai követ, a' kir. városok országgyűlési szavazatát azon feltételre, t. i. ha a' törv. javaslatban kijelölt köteleességeiket teljesítendik, állapították: fel nem tehetni, hogy olly szabad közsé- geknek, melyek földesuri hatalom alatt maradnának, a' megye gyűléseken szavazatot engedjenek. Erre azonban

az választottat, mikép igaz ugyan hogy a' szab. kerületek elrendezésére a' küldöttek utasítással elláttak; de akkor arról: vajjon a' szabad községekben az urihatóság megszüntetessék é, és az a' földesur meghallgatásával történjék é vagy nem, szó sem volt; ámbár fettehetni, hogy küldöink az igazságszolgáltatás gyorsítása miatt, kivált midőn az a' földesurnak tetemes költséggel járó terhével történik, a' nélkül hogy a' szabad községekből rá bármi csekély haszon háramolnék, a' szabad községeket földesuri hatóság alól kivétni fogják; de e' felől ez uttal a' követek itt nem rendelkezhetnek. Mind ezek mellett szavazással az indítvány-elhalasztást csak 17. megye kívánta 27 ellenében, jelen nem lévén Ung, Nyitra, Liptó, Árva és Bács; a' kisebbségben maradt megyék következők: Abauj, Sáros, Szatmár, Heves, Berég, Temes, Krassó, Pozsony, Soprony, Nógrád, Hont, Veszprém, Baranya, Fehér, Esztergom, Mosony, Turóc. Ezután a' cs. indítvány első része: vajjon azon szabad községekre, melyek urbéri minden tartozásait örökösön megváltották, földesuri hatóság alatt maradjanak é vagy sem, szavazat alá kerülvén, nemre szavazott: Pozsony, Baranya, Esztergom és Turóc, minélfogvást az indítvány 40. szavazattal 4. ellen elfogadtatott. Az első kérdésnek illy majoritással lett eldöntése után egy dunai követ a' másodikat: „olym községek, melyek földesuraik irányában urbéri tartozásaikra nézve némi kötelezettségben állnak, urihatóság alól felmentessenek é vagy nem? ez uttal annyival inkább kívánta melöltetni, mivel szerinte itt ezen községek rendezésénél conditio sine qua non - kint a' földesuri tartozás feletti intézkedésnek is elő kell fordulnia, mi a' földesur meghallgatása nélkül nem történhetik. A' szabad és olyan községek közt, melyek uri tartozásait örökös szerződés mellett évenként pénzzel váltják meg, lényeges különbség létezik 's e' kettőt azonosítani nem lehet, mert imezeknek contractusát csak mint az urbéri tartozás substitutumát tekinthetni, ezekben magszakadás esetében örökösödése is van a' földesurnak, mi szabad községekben nincsen; itt csupán az árvák dolgainak miképeni elintézésére ügyel fel, míg amott urbéri ügyek is kerülnek elő; minélfogvást azon községek csak a' földesuraság közbejöttével rendezethetnek. Ez utóbbi állítás megczáfolására egy tiszai követ megyéjét említé, hol minden falu belsőleg az adózás igazságosb eszközlése végett, földesura kihallgatása nélkül a' megye által rendeztetett. Voltak még, kik ezen alkalommal az urizék megszüntetését is tárgyalás alá kívánták bocsátatni; de azt az indítványzó, noha az urizékek eltörlésére neki is van utasítása, 's így ő arra, ha a' RR. többsége kívánandja, örömmel állana, azt még is most létesíthetőnek nem gondolja, 's azért annak itteni megemlítését czélszerűnek nem találja; e' mellett indítványa második részében csak oly községeket ohajtott értetni, melyek mint már fen is emlité, földesuri tartozásaikat nem természetben, hanem örökös szerződés mellett évenként bizonyos készpénz-fizetéssel róják le, 's melyek mind miveltségükre, mind népességükre nézve oly fokon állnak, hogy belügyeik igazgatását mind szellemi tehetségre, mind költségekre nézve önmagok viselhetik, 's hol a' bírak évenkénti választása mellett több helyütt már némileg rendezett tanács is létezik. Nem látja okát szónok, miért kelljen ezeket önügyei elintézésiben akadályoztatni; miután ő nem akarja ide az urihatóság azon részét érteni, mely a' verhatóságot (Jus gladii) magában foglalja, mert erről csak a' büntető törvénykönyvben rendelkezhetni; továbbá még olyan urihatóságot sem, mely némi tartozások behajtására szolgál, mert e' részben a' hátramaradásokat, hol ezek lennének, az urihatóságot ezentul önhatalmával beszerezheti; egyedül azon hatóságot kívánja ruházni a' községekre, melyekben a' földesur tutelarís hatalmát gyakorolja, millyen a' jobbágyok köztí bíraskodás, az árvák pénzeire felügyelés 's irántoki felelősség, számadások megvizsgálása 'stb., mely eljárások mindig a' földesur költségein történtek. Midőn tehát m i n d e z e k a' községek önintézkedésére bizatnak, a' jász-kun községek formájára rendeztessenek a' megyék által; mely indítvány azon hozzáadással: hogy a' földesur kihallgatásával történjék, általánoson el is fogadtatott. Végre a' fölött támadván kérdés: „kerületi megállapodás szerint a' községeknek megyei közgyűlésekben egy képviselő enged-tessék é vagy a' népesség arányához több?“ némelyek különbséget kívántak tétetni a' rendezett tanácsal ellátott községek és olyak közt, millyenek a' megyei kihágásokban érintetvék 's ezeknek egy-egy, amazoknak pedig minden 300 lélek után egy, a' megyei gyűlésekben szavazattal bíró képviselőt kívántak adatni; de erre egy követ megjegyzé, hogy ez mindaddig, míg az általános képviselői rendszer hazánkba be nem hozatik,

üdvös hatása nem lehet; mert így egy 20 ezer lakosból álló községnek 60 képviselője lenne, 's ha egy megyében két ilyen község volna, akkor azon 120 képviselő a' megyei municipalis jog gyakorlatára túlnyomó befolyással lehetne; tudjuk ugyan is, miképen a' megyei közgyűléseken 120 — 200 egyednél több ritkán szokott megjelenni 's ezek is az utolsó napokban 20 legfőlebb 30 óra szoktak olvadni, míg a' képviselők a' község költségén az egész gyűlés folyama alatt jelen lehetvén, azon két község saját érdekéből hozhatná a' megyei határozatokat; különben is ha a' képviselők utasítással lesznek ellátva, akkor mindegy, akár 30 akár 1 küldessék a' megyei gyűlésekre: ha pedig utasítást nem nyerendnek, akkor nem lesz a' község repraesentálva, hanem a' küldöttek egyedi ön érdeküket, mely a' községével ellenkezhetik is, fogják előmozdítani. Illy körülmények közt czéliránytalannak látja tehát szónok, hogy a' rendezett községek a' megyei gyűlésekben lélekaránylag képviseltesenek, hanem azoknak, mint az már egyszer kerületileg megállapított, csak egyenkinti szavazat adassék. Ezen elv minden hosszab vitatkozások nélkül meg is állapított.

218d. ker. ülésb. jun. 17. elnökök Békásy Imre Vas és Klauzál Gábor Csongrád megyék követei; jegyző: Ghicz Kálmán, naplóíró: Zákó; tárgy a' tegnapi előtti végzés hitelesítése, mely némely változásokkal elfogadtatván illy tartalmu: 1. §. Minden olyatén községekben, melyek földesuri tartozásaikat, szolgálataikat és adózásaikat tökéletesen és örök időkre megváltották vagy ezentul megváltják, az uri hatóság teljesen megszüntetettik 's ezen községeket a' megyék szabály által ugyanazon elvek alapján tartoznak rendezni, melyek a' jász kun községekre nézve a' (1) törvényben meg vannak állapítva. 2) §. Azon községeket pedig, melyek magokat teljesen és örökre meg nem váltották 's melyekben így az uri hatóság még nem szűnt meg ugyan, de vagy régi szerződés vagy más állandó kötés, adomány vagy kiváltságnál fogvást az urbéri tartozások természetbeni kiszolgáltatása vagy semmi vagy csak némi részben létezik, a' megyék az illető földesuraság és községek kihallgatása mellett a' fenidézett (1) törvény elvei szerint, mennyiben azok a' helybeli körülményekre alkalmazhatók, az urihatóságnak egyedül a' közigazgatás 's törvénykezés tekintetében megszüntetésével elrendezhetik. 3) §. Minden ekép rendezett község a' megyei köz- és választó-gyűlésre egyegy képviselőt küld, kiknek egyenkinti szavazatjuk leend. 4. §. A' megyék ezen rendezési szabályokat azok alkotását követő első országgyűlés elibe bemutatni kötelesek. Ezen t. javaslat a' 10 1/2 órákor kezdődött orsz. ülésbe vitetett.

Jun. 17én 9 1/2 kor ker. ülés után 10 1/2 kor országos ülés. A' ker. ülésben elnökök: Békásy (Vas) Klauzál (Csongrád) jegyző; Ghicz; naplóíró: Zákó; tárgy: a' junius 15kei határozat értelmében módosított törvényjavaslat a' szabad községekről. Az 1§. változatlanul maradt; a' 2. §ban némelyek a' megváltást egyoldalulag látván meghatározatva, ezen szók után: vagy régi szerződés v a g y más állandó kötés, beigtattatott: adomány vagy kiváltságnál fogva. Mindjárt után a' mi júni fog: az illető földesuraság és k ö z s é g kihallgatása mellett; e' szavak után pedig: körülményekre alkalmazható, tétetik: az uri hatóságnak egyedül 'sat. A' többi §§. megmaradt. A' 10 1/2 órákor kezdődött 161dik orsz. ülésnek tárgyai: 3dik üzenete a' KK. és RRnek a' k. városok tárgyában, és a' szabad községek rendezése. Zarka itélőmester olvasá a' RR ellenészrevételeit. A' városokban létező curiákrul szóló pontnál K. követe előadta küldöinek utasítását 's K. város udvertelkeseinek folyamodását, miszerint a' rendezés következtében veendő állapot iránti törvény megváltoztatását kérik; de ez, valamint a' következő §§. némi változtatási kísérletek ellenében is megtartattak. A' 89 § körül, mely mint lapjaink 47 számában közölök, B. lelkes fiatal követe indítványának értelmében lön módosítva, élénk fordulatot vön a' tanácskozás. Cs. követe az értéki qualificatiobani osztályzatokat mellőzni ohajtván, meghatározatni kívánta hogy 200 ftuyi ingatlan vagyon minden különbség nélkül nagy, közép 's kis városok közt qualificatiót adjon. A' választásmódot illetőleg: a' követekre nézve közvetlen választást javasol azon okból, mert követben becületesség levén a' fő kellék, ennek megbírlására természetit tapintat minden magasb képzettség nélkül is elégséges. A' tisztviselők majd mindenikében mindazáltal hivatalához képest más más tulajdon igényeltvén, ennek megítélhetése miveltséget föltételez, mit a' tömegnél nem kereshetni. A' Cs. követe által ajánlott módosítást némelyek bonczolták, részint fogadva el belőle, némelyek a' főRR. szerkezetének elfogadása, mások az eredeti szerkezet megtartása mellett nyilatkoztak. A' b-i köv. indítványa szerint szer-

kesztett st a' többség minden említett phasion keresztül hajlás után is megtartá 's az ülés 3 3/4 órákor eloszlott.

LEGUJABB: jun. 19kei frdi ülésb. Nádor ő fens. elnökte alatt a' vallásbeli közönséges sulyok 's nehézségek tárgyában a' rdi másod üzenet forga szönyegen 's annak reversalsokat illető pontjára nézve a' k-i püspök véleménye fogadtatott el, a' Rdek színtezen napi orsz. ülésben a' k. városrendezési tárgyra nézve 3mad üzenet-jök hitelesítését folytatákt hol is a' városi tisztviselők választásáról szóló 357. §nál B-d indítványa fogadtatott el t. i. a' kijelölés szükségé de csupán közvetlen választás föltétel e m e l l e t t; mi köziratra bocsátatván elegyes ülés tartatott, hol a' névnapi üdvözöl felírásra leküldött k. válasz olvastatott fel. A' jun. 20kán tartott 164d. orsz. rdi ülésben a' kir. városok rendezése tárgyában a' rendi 3mad üzenet hitelesítése folytatatván a' b-di indítvány szerinti módosítások vizsgáltattak. Mi közben Cs. követeinek felszólalása sok követet a' parlamentaritás sorompjai közül személyességi terec ragadott, melynek csilapulával a' b-di szerkezethez járult a' többség. A' jun. 20kei frdi ülésb. a' vallási sérelmekből az átmeneti pont tárgyalatott. A' már nyilatkoztak számából itélve eddig Sz. gr. indítványaához látszott hajlani a' többség. Mindezekről közelebb részletesen.

A' Hírnök szerint azon egyszerű intézkedések, melyek a' szerencsétlen Orosz Elek holttestének fölkeresésére tétettek 's még a' buvárharang segítségével is szüntelen folytatának, eddigelő meg eredményre nem vezettek. A' feltalált koffer csak négy lábnyi hosszú és csak rendkívüli mélysége miatt magyarázhatni meg: mint férhető belő oly erős izmos test, mely elévölt 24 óráig a' sötét konyhában heverve egészen megfásult. A' gyilkosok vallomása szerint nagy munkába került nekik a' megmerevedett test meghajlítása, úgy hogy feje melléhez szoritva alant feküdt, térdei pedig szinte a' mell felé hajlítottak, mely erőtetett bepakolás következtében a' földél szüntelen fölfölugrott 's azt kötéllal kellemekötöni, melyet azonban a' viz partján az elmerítés előtt felvág-tak 's így hihetőleg a' test csakhamar kibontakozott a' ládából. Szárnyal ugyan többféle hír, miszerint a' test itt ott látatott, sőt kifogatott 's el is ásott volna, de mind eddig ezekről bizonyost nem tudhatni, 's e' pillanatban még hiányzik a' fő corpus delicti, ámbár a' két tettesnek egyhangu vallomása, a' többi feltalált corpus delicti 's minden körülmény után, a' gyilkolásnak hol, mikor 's kik által véghezvitele fölött nemcsak moralis, hanem juridicai kétség sem foroghat fen. A' Nemeskérben elfogott Toronyi István meghallván bünöstársa befogatását, atyja háza felé vette utját, de a' példás gyorsasággal tett intézkedések következtében a' nyomába küldött városi biztos csak egy pár órával érkezék későbbben meg Sopronyba, hol azonnal Káldy József alispán urnál személyét 's küldetése tárgyát kimutatván, a' jeles megyei főtsit legott Kéry Péter szolgabíró urat egy megbízott 's illy ügyekben járatos megyekatonával Nemeskérre; Sopronyól mintegy 3 mérföldnyi távolságra, küldötte; ki is esti tíz óra táján megérkezve, a' helység korcsmájában megszállott 's ott előhivatván a' helybeli nemesek hadnagyát, szükséges tudósítások megszerzése után őt 's katonáját T. I. atyja házához küldötte, ki elég vagyonosnak ismert nemeskéri nemes közbirtokos. A' számos család álomba levén merülve, az atya e' szokatlan tudakozásra azt felelte, hogy István fia csak azon este érkezett meg Pozsonyból, 's többed magával a' pajtában alszik. Fölkeltetvén a' hadnagy által, minden ellenállási kísérlet nélkül ártatlanságának erősítésével megadta magát 's atyafiai által a' sz. bíróhoz kísértetve, ezek kezkeskedni akartak érte, de megtudván a' szörnyű tettet, mellyről vádoltatik, egyébkint is foganatlan kérelmüktől elállottak. Itt T. I. igen csekély részvevést vallott eleinte, hogy t. i. a' szerencsétlen urnak csak paplanát rántotta volna le, míg Kovács Pál őt fojtogatta; de a' confrontatioból oly borzasztó szereplése világított ki, hogy már most kétségtelen, miszerint a' két czinkos csak megfeszült erőködésének sikerülhete a' szánandó áldozatot megölni, 's névszerint Toronyi illy merénykésnél használtatni szokott kegyetlen fogás (golyó szoritás) a' szerencsétlennel rögtöni elájulást okozta, s arról későbbben dicsekedett is czinkosának, kit azonban minden tekintetből illet a' pokoli gonoszság koszorúja; mert csak azon tette, hogy míg meggyilkolt ura otthon a' földön hevert, ő annak kardjával 's kalpagával urát az orsz. háznál legártatlanabb színnel fölkereste, őt a' megrögzött gonosztevők első sorába helyezi. Mellőzzük itt a' többi részleteket, melyek körülményes leírását legközelebb nyujtani képesek leendünk, melyet azután az állítólagos Szabó József rablónak — a' két gyilkos egyik barátjának — szép kalandja váltand fel. Mindkét esetben szembeünlőleg mutatkozik az isteni gondviselés, mely még a' legszembe gonosztevőket is annyira elszokta vakítani, hogy alig hihető könnyelműség vagy balfogás által könnyítik tettek fölfödötését.

Nyilvános vizsgálatok. A'pesbudai ágost vall. evang. esperességi gyülekezet összes tanodájában a' nyilvános vizsgálatok folyó 1844. jun. 20-tól 30-ig (gymnasiunai osztályaiban 22. 24. és 25-kén fognak tartatni. Pest jun. 10-kén 1844. Isk. Igazgatóság.

A' vakok pesti intézete részéről, nyilvános, egyszersmind hálás köszönet mondatik udv. agens tek. Veisz József urnak azon hazafui nemes tetteért, miszerint legközelebb kiadott ezen ezimű munkájából: Elmékedések Magyarország hitel-és földbirtok- viszonyai fölött, bejött pénzüszszegzet az intézet javára áldozni, 's már az intézeti pénztárba előbb általadott 190 p. fton kívül, mai nap alulirott elnök kezéhez ismét 1325, és így összesen 1515 p. g. f. t. küldeni szives volt; melly két öszveg az intézeti pénztárba valósággal be is fizetett, buzgó háliját nyilvánítja egyszersmind ezen intézet azon nagylelkű pártfogójának, kik e' jótékony sz. czél tekintetéből az alább jegyzett nevezetes summákkal ezen munka vásárlásához 's ez által ezen intézet fölségélléséhez járultak, u. m.: Bathyány Fülöp hg 50 p. ft., gr. Bathyány Ivén 50 ft., gr. Széchenyi Lajos 20 ft., gr. Nákó Sándor 100 ft., báró Sina György 500 ft., báró Rothschild 500 ft., Galváni Péter 100 ft., alsó-ruszabachi Mayer Ignác 50 ft., Schaller n. kereskedő 50 ft., Vodjaner Móricz 50 ft., Valtér Lénárd 20 ft., Barlanghy László 5 ft., Adamovich 5 ft., Barkassy Imre 5 ft., egy névtelen 5 ft., Várady József 5 ft., összesen 1515 p. ft. Továbbá a' vakok pesti intézete pénztára fölségélléshez 1844. majusban kegyes adományokkal járultak; néhai Saal Miklós pesti sütőmester hagyom. 5 ft., Tóth György pesti lakosé 1 ft., Durt Mátyás pesti borkereskedő 48 kr., tisz. Baur Endre környei plebánus uré 10 ft., Kalocsa városa hívei adakoztak 7 ft. 51 kr., kalocsai székesegyház alsó esperesi kerülete 3 ft. 18 kr., egy névtelen 3 kr. t. idős vadasi Jankovich Miklós ur szabad ajánlata 50 ft., t. nemes Bereg megye gyűjtemény 1 ft. 40 kr. Veisz József, 'Elmékedések' árából befolyt summa 190 ft., néhai Czompó János th. ur hagyom. 40 ft., összesen 310 ft. 40 kr. Gömörly Károly m. k., intézeti pénztárnok. Látta Dubraviczky m. k.

(A' magyar gazd. egyesület jun. közgyűlésének vége.) 8) A' kormányzó választmány megelőző ülésének jegyzőkönyvében elősoroltatván mind a' főlk-gazdasági, mind az ipar- és természetudományi rokon egyesületek részéről e' közgyűlésre küldött érdekes követ urak nevel, miután azok e' szives rokon indulat tanúsításáért elnök gróf ur által már a' megnyitó beszédben örömmel üdvözöltettek, a' két utóbbi egyesületre nézve nemcsak méltányosnak, hanem a' közös érdek által parancsoltnak is tartja a' közgyűlés előforduló közgyűlések alkalmakor a' fenntartandó testvéri kapcsolatot viszkonkövetések küldése által is erősíteni; mi pedig a' főlk-gazd. egyesületeket illeti, sajnosan tapasztalá a' közgyűlés, hogy a' fenálló 9 főlk közül csak a' bihari, pesti, szatmári és székesi egyesületek képviselőit (tisztelhetett körében, noha már maga a' vásári alkalom a' követelek küldetését 's megbízatását tetemesen könnyíté. E' kellemetlenül ható részvételezés ismét tanúsítá a' gazd. egyesület 's főlkök más módtoni elrendeztetésének sürgető szükségét. 9) Erdélyi testvér-hazánkban legujabban keletkezett gazdasági társaság közüdvözlettel fogadtatván, azzal szorosb viszons összeköttetésbe lépés határozatott. 10) Főhg Károly ő fens. Szász-Coburg-Gotha és Bathyány hgek, Szerenyes István és Gyürky Pál ő excejok, Hunyady József, Károlyi György és Lajos 's Zichy Miklós gr. urak, végre a' kegyes szerzet mernyei urodalma iránt, kik az idej juhkiállításra oly színben küldöttek be nemes állatokat, melly e' részben legalább a' közrészvét gyarapodását kedvesen tanúsítja, egyszersmind pedig a' juhnevelés 's czélravezető tenyésztés emelkedésére mutat, e' közremunkáló sziveségért az egyesület őszinte meleg köszönete elnökileg egyenkint kijelenteni határozatott. Emlittellenül nem hagyhatni, miszerint a' megyei juhászokból az idén beküldött juhpléidányok azon figyelmet, mellyet a' tavalyiak gerjesztettek, ujjlag felébreszték 's tanúsíták, hogy a' kegyes szerzet gazdasági kormánya oly okszerűség 's következetességgel 's oly önzéstelen javítások beruházásával vezetettik, minőt holt kezek közt fekvő jószágokon tapasztalni ritkán lehet. A' mernyei juhászati ügyes, tudományos, egyszersmind pedig jól pénzelő tenyésztésre mutat. Benkó Dániel ur, Eszterházy hg lévai praefectusa legezlszerűbb javításokkal szerkesztett ekéjét az egyesület ekegyűjteménye közé átengedvén, e' nagyrebcsült ajándék, a' jó ekék tulajdonságiról ir becses értekezésével együtt legszivesb köszönettel fogadtatott. E' jeles ekéről egyebiránt a' próbászantás eredvényének legközelebb előadásánál bővebben fog értesítettni a' közönség. 12) Magyar Imre th. urnak a' hásmegyeyi kendertermesztést illető érdekes értekezése az ott divatozó kendertrőnek mintájával együtt kedvesen fogadtatott; ugy 13) Pfa n z e r t bécsi nker. hazánkfiának figyelmzetése és utmutatása is a' rózsasolaj-készítésre, mellynek nyereséges kiállítására számos cseplyés és semmi hasznot nem hajtó része hazánknaak elegendő tért engedne. 14) Jelentést ön egyesületi elnök gróf, miszerint az 1843d. évre a' szarvasmarha-tenyésztés ügyében kitűzött pályakérdésre oly feleletelek érkeztek, mellyek közül az illető bírálók versenyzésre 's jutalmazásra méltónak egyet sem tartanak; 's miután ennél fogva az e' jutalomra kitűzött 460 ft. p. p. ez évre rendeltetés nélkül marad, más részről pedig egyeb nem reményelt, 's az idej költségvetésbe föl nem vett pénzforrások is nyiltak, elérkezettnek vélé elnök gróf az egyesület azon egyik szabályszerű főfeladásának teljesedésbe vételét, hogy egy a' gazdasági tudományokban előmenetelt tanúsító 's jó reményű ifjat ismeretei bővítéséül külföldön utaztasson; 's minthogy e'

végre Péterffy József ur, a' Magyar Gazda' szerkesztő segédje, ki is miután a' gyakorlati téren mint önálló gazdatiszt több évig dicséretesen működött, egyik hazai gazdaságiintézetben az ott megszereshető elméleti képzést is megnyeré, az egyesülethez folyamodott, dicséretes jelleme 's értelmi tehetsége p e d i g reményt nyujtanak, hogy tökéletes kiképzetése által külföldön a' mezőgazdaság legfontosb ágáiban az e' czélra hozandó áldozat dús kamatokkal térül meg egykoron a' hazának, elnök gróf ur indítványát a' közgyűlés egyértelműleg elfogadá, 's Péterffy urat egy évre ajánlandó 600 ft. p. utiköltséggel 's az ismételtesztő szakosztály által kidolgozandó specialis utasítás mellett a' külföld azon tartományiba fogja utaztatni, hol a' hazánkat érdeklő legfőbb tárgyakra nézve a' legkimerítőbb okulást szeresheti meg. 15) Rendes tagokul megválasztattak: Cuni-Pieron József jószágbírló, D. dányi Pál, Damaszkín Antal és Dorner Ferencz th. uu., Gyertyánffy Dávid kir. tan. Jurenák Pál keresk., Mocsonyi Péter 's Mocsonyi András th., Nagy József keresk., Roykó János th. 's jószágfelügyelő, Szathmáry Sam., Sztójanovics Mih. 's Vály Mih. th. uu. Az egyesület alapító tagjaivá lönek: Bernáth Mikl. ny. alezr. b. Eötvös Dénes és Adler Mór. 200 p. ft. alapítványokkal. Ennek folytában t. Marczibányi Lajos th. urnak részvénygyűjtés körül fáradozásáért szives köszönet szavaztatott, Gyertyánffy Dávid kir. tan. ur pedig egyesületi képviselőül megkérettni határozatott. 16) Azon küldöttség jelentése, melly a' tótmegyeyi és urményi urodalmak megsemlélésére vala megbízatva, legszivesb részvét, méltánylás és tetszés nyilatkozása közt olvastatván fel, miután a' közgyűlés résziről ohajítás fejeztetett ki ezen urodalmak részletes leírásának még ez évben megnyerhetése iránt, egyszersmind elismértetvén az illy hivatalos jószág-megtekintések 's bírálatok tanúságolte, a' közkivánság oda nyilvánult, jövő évben e' felségének holicsi urodalmát megsemlélhetni, melly nemesak igen jeles gazdasági kezeltetésénél fogva különös figyelmet érdemel, hanem azon soha nem felejtendő érdemmel is bír, hogy a' merinojuh-tenyésztés alapja Magyarországhon ott vetteté meg elsőben a' fejdelembokezésége által; minek következtében szeretett királyunk ő felsége a' közgyűlésből hódoló (tisztellett meg fog kéretni, hogy az egyesület kinevezendő küldöttsége által az említett urodalmat hely színén megsemlélhesse. 17) Felvétetvén a' n e m e t gazdák folyó 1844d. sept. 30kán Münchenben tartandó gyülekezete nek elnöki meghívólevele, miután a' közgyűlés elismeré a' jótékony következeseket, mellyek hazai mezőgazdaságunkra illy összeköttetésekéből haramolnak, közakarattal Ürményi Ferencz ő excja kéretett meg, hogy alulírt titkokkal egyetemben egyesületünket, mellyet tavaly is hazánk nagy díszére képviselt, Münchenben is képviselni kegyeskednék. Melly fölhívásnak ő excja hazafui készséggel engedvén, a' gyülekezet napja közhírré tétetni határozatott azon közfelfelőlással, hogy abban hazai gazdáink közül nagy érdekessége tekintetéből minél számosabban részt venni 's ez által jőzanabb gazdálkodás és haladás utáni vágyukat bemutadni törekedjenek. 18) Fájdalommal tölté el a' jelenlevők mindegyikét gr. Csáky Károly ur levele, mellyben a' nemes és köztisztellettü férffu gyengélkedő egészsége miatt kénytelennek nyilvánítja magát az erdőszeti szakosztály elnökségéről lemondani, arra szólítván fel az egyesületet, hogy e' helyre oly egyedet válasszon, ki mind korára, mind egyéb körülményire nézve képes legyen ama fáradságos feladatnak megfelelni, mellyet az egyesület a' napról napra inkább elhanyagolt hazai erdőszet javítására nézve magának kitűzött. Közsajnálközással engedhetvén csak az egyesület a' ns gróf változhatlan határozatának 's a' legbensőbb hálat nyilvánítván eddigi lelkes részvéteért, a' helyettesítésjövő közgyűlésre halsztatott. 19) A' sorshuzás alá került köztelki részvények közül ez évben kihuzattak: gr. Almásy Alajos 29 sz., gr. Károlyi Lajos 102-128. és 146 sz. 's gr. Károlyi György 181. 182 sz. Több nem épen közérdekű tárgyalás után a' közgyűlést közebebe fejezé be, mellyet nem annyira pezsgő, mint az ügyrokonságból eredt szives baráti nyilttság, 's külön polgári osztályok fesztelen vegyülete 's társalgása fűszerezett. Pesten, jun. 4kén 1844. Török János, egyesül. titkok.

Budapesti napló*). Mához egy hétre, azaz jun. 30kán, Honder új szerint a' Dalárda, magyarul: Liedertafel, regg. 7 órakor a' Bécs be induló gőzösön Vácra ránduland, hol 11 órakor nagyszerű magyar mulatság, vagyis „Matinée“ fog tartatni, az ottani siketnémák intézetének némi fölsegítésire. Ezután délutáni 1 órakor a' Duna-melletti „Fejér hajó“ című vendéfgadóban barátságos ebéd, magyarul: Table d' hôte fog adatni a' dalárdások saját javukra, mihez belépti jegyek, mellyek nélkül senki nem bocsátatik a' terembe, előre váltandók jun. 28kaig Pesten, a' német színházi épületben, Klausz urnál. Ebéd után tánc leend 's az izzadásért külön díj nem kívántatik. Ime, milly szép alkalom, néhány forinton jó módon tudhatni 's este a' Bécsből érkezendő gőzösön énekszó mellett ismét Pestre érkezhetni. Egyszersmind szükségének véljük megemlítani, hogy a' zálogház szombatn mindig zárva van, pénteken tura tehát nem halaszthatni a' szükséges utikészületet, a' mennyiben t. i. erre valakinek szüksége találna lenni. — Van, ki az állatkínzás ellen föl szólal, 's ezt jól te-

*) Minden támadható félreértés, vagy kellemetlenség kikerülésére véget, szükségesnek tartom nyilvánítani, hogy e' rovatot többé nem fogom írni. A' „Budapesti napló“ eddigi írója.

szi 's e' jogot tőle senki el nem veszi, valamint fölünk szem azt, hogy emberkínzás ellen emeljünk egy pár szót. Az ugynevezett „Hetz“ már rég meg van szüntetve, ámbar abban többnyire csak kutyák veszték életüket, 's néha egyéb oktalan állatok. A' budai Arena ellenben magosb tárgyat választá mulatságul, ott t. i. már többször ember emberrel küzdött számtalan tapsoló néző jelenlétben. Az egyik küzdő e' napokban, iszonyu erőködés és sérülés következtében meghalt! E' tényt bővebben fejtegetni nem bírjuk. — „Buda“ gőzös kapitánya ellen több lap emelt már panaszt, hogy a' bombatéren, sűrű unszolások daczára sem akart kikötni; e' vádat mi is erősíthetjük, mint többszöri szemtanuji e' botrányos önkénynek, mi egy párszor azon kellemetlenséget is vonta maga után, hogy esős időben, több vizvárosi hölgy bérkocsin kényszerült Pestről Budára visszatérni. „Buda“ oly dúsán jövedelmez, hogy a' vendégek kényelme valóban több figyelmet érdemel. — Bizonyos urak 100 kutyát hozattak Angliából, miknek átszálltatása több ezer p. fba került. Ehez csakugyan nem kell commentár. Játékszíni krónika: n. szinpadunkon f. hó 14kén adatlék „A' selyemarus“ helyett „Az ördög naplója“ vigj. 3 felv.; 15kén „Büvös vadász“ dalj. 4 felv.; 16kán „Poleskei notárius“ bohózat 4 felv.; 17kén „Pajzán ifju“ vigj. 3 felv.; 18kán bérszünettel először „Cilley és a' Hunyadiak“ dráma 4 felv. Vörösmartytól, a' szép számu közönség a' szerző érdemeihez illő figyelemmel fogadé a' jeles költői becsü művet; 19kén „Alvaja ró“ dalj. 2 felv., a' közönség ülve aludt; 20kán „Kastély az országoton“ vigj. 1 felv., és „Humoristikai tanulmányok“ vigj. 2 felv.; Hubenayné, Lendvayné, Fánecy, Szentpéteri betegek, 's Laborfalvi Róza mégis ugyan e' napon szabadsággal elutazott. Félő, hogy illy rend mellett a' közönség szabadság nélkül is el fogja majd a' nemzeti színházat hagyni. Mi azt hisszük, hogy valódi nemzeti színész, ki e' czim becsét fölfogni képes, nem igen utaznék el oly pillanatban, midőn két jeles társnője beteg, kik nélkül csak egy pár elkopott silányságot hozhatni szinpadra. Sajnáljuk, hogy így kell szólnunk, de a' közönség iránti méltányos tekintet 's nemzeti színházunk mulhatlanul kívánta e' kissé keserű nyilatkozatot. —

Másodszori felhívás a' magy. kereskedelmi társaság első részvényrészlet befizetésére.

Emlékeztetbe hozatik, hogy a' magyar kereskedelmi társaság részvényeitől az első 15 1/2 onyi részlet (minden részvénytől 75 p. ft.) f. e. julius 10ikeig befizetendő. A' befizetések jun. 10ik napjától kezdve Pesten a' társaság ideiglenes szállásán (városház-tér, Almásy-ház, 2dik emelet) minden nap reggeli 9—12 óra közt elfogadtatnak.

Borsodi közgyűlés. Megyei évnegyedes közgyűlésünk, melly mult hó 6kán kezdődött, csekély érdeket nyujthat az olvasónak. A' közgyűlés többnyire beligazgatási kérdések 's oly ügyekkel foglalkozott, mellyekkel, bár a' megyeyek előtt érdekesek is, de nagy közönség elibe szánt lapok hasábjait tölteni lelkülméretlenség lenne; 's így csak vázlatát adjuk a' kiszemelhető tárgyaknak. Az utasító küldöttség véleménye általában elfogadtatott, a' községek rendezését 's a' csak terhes 's gyors igazságszolgáltatásra még is alkalmatlan uriszek eltörlesztését illetőleg is. Az asszonyegyesületnek, melly mult farsangon adott táncvigalmából 574 fr. 46 kr. p. p. tiszta hasznot szerze a' koldulás-eltörlesztési tőke nevelésére, köszönet szavaztatott. A' még egészen meg nem alapított jövedelői kisdedovő példány-intézetünk, mint már fenálló 's pártolást érdemlő, a' meszszó távolban is problematicus sikerű vállalat előtt — ohajtottuk volna csak az erők egyesítése tekintetéből is — ha elsőbbséget aratott volna. — A' szendrei járás megürült főeskütségre Vattay Berta és Czikió Boldizsár terjesztettek főisp. helyettesünk elibe. A' szini küldöttség jelentése azon terv ügyében, mellyet alválasztmány színháznak milly kultforrásokból leendő felépítésére iránt adott be, felolvastatott 's helyeseltetett, a' terv ez: a' meglevő biztosítási öszszeg 's egyéb most még csak megyebeli közt gyűjtendő adakozásokból a' színház kieserélt telkén boltok 's jövedelmező épületek fognak készítettetni 's ezen már jövedelmező épületek bizonyos törlesztési kölcsön alapjál lekötöttetni 's ezen kölcsönből fog (?) maga a' színház a' teres telek belsején elkészülni; az építési terv készítésére Hild v. Cassano urak kérettek meg. E' szerint a' már bizony lohadni kezdő energiától függ. vajjonezvéttizedben Miskolcznak, mire oly nagy szüksége van, színháza lesz é vagy nem? A' segélyosztó választmány tudósításából értök meg, hogy eddig segedelmül bejött a' szegény miskolcziai javára 32,406 ft., ebből kiosztatott már 19,540 ft. 's így még

meg van 12,816 ft. mellyből még a választmány classicus stylje szerint egy általános kiegészítő osztály rendelkezett, 's az osztás mult hó végnapjain már meg is kezdett. A polgáregyesület utolsó közgyűlésében a casinóvali egyesülés eszméjét elvileg elfogadta, létesíthető lesz e az azonban gyakorlatilag 's milly sikerrel? a' jövődö kétes fátyla fedi előlünk. — S.

Tiszamelléki egyházkerületi közgyűlés
Miskolczon Puky István segédgondnok ur elnökele alatt tartott. Teendői közé tartozott: 1) a megürült világi jegyzőhivatal betöltése 's az beiktatott szerémi Horváth Antal urral, a választás igaz kissé kölönös volt, a gyűlés a' ref. lyceum hallgató-teremében tartott a' hátulsó pár széksort a' helybeli békés polgárok azon része töltte be, mellynek illető helyükön érdemüket 's hatáskörét kétségen kül méltányolni tudjuk, de kiknek itt szavok 's közvetlen befolyásuk az egyházkerületi gyűlés képviselői rendszerénél fogva nem is lehetett. Mi ugyan a' korteskedés dírtába jött körszellemtől mindenütt kárhoztatjuk, de itt még inkább, midőn ez új kortesek (ki gyűjté őket be, az eredmény alaposan gyaníttatja) az egyház békés körébe is boviszik incompetens befolyásukat, mert tudnod kell nyájas olvasó, hogy a' választást e' hátulról dörögő felkiáltások dönték el; mit az is tanusít, hogy a' közgyűlés a' választások mostani zavaros rendszere helyett czélszerűbbnek kidolgozására rögtön küldöttséget nevezett. Legtöbb mulatságunkra szolgált a' s. pataki theologusok folyamodása, mellyben még a' mult század czafrangjaihoz tartozó tógaviselet eltörlését kéri. És azon folyamodás ugyancsak a' s. pataki főiskolabeli hallgatóktól, mellyben 's latin nyelv helyett a' magyar nyelv alkalmazását kéri tanulmányaikra. — E' kis feledékenységet, nom akarjuk mondani hanyagságot, ha ez így áll, ha még előkészületek sem tettek, lehetetlen meg nem róni most, midőn minden felekezettel csak mozoghat nemzetisége emelése 's erősítésére fordítja minden igyekezetét. — S.

Ausztria.

Ö felségök a' császár és császárné Schönbrunn nyári lakjokba költözvén, István főhg is e' napokban a' fővárosbul, Brünön keresztül rendeltetési helyére Prágába utazott. Ö fels. triesti utazása aug. 15re van határozva. Metternich herczeg f. hó végnapjaiban Ischlben néhány hetet töltendő hagyandja el Bécsét.

(Udvari gyász. Az orosz czár kissingeni utja elmarad.) Marne gróf (angoulemi herczeg) halála következtében udvarunk 16 napi gyászt öltött. Hallomás szerint az orosz czár azon esetre, ha a' kissingeni fürdőket meglátogatandná, a' szomszéd udvarok részéről készü-

lőben levő tisztelgésektől magát előre is fölmentetni kéri, miután ö felsége azon néhány ott eltöltendő hetet, egészségi állapotja végett teljes csendben kívánja élvezni. Azonban legujabb sz. pétérvári tudósítások nyomán a' czár kissingeni fürdő-látogatása ha el nem marad, de hihetőleg elhalasztatik, miután a' csak nem régebén heseni hg 's dán koronaörökös hg Fridriknek eljegyzett Alexandra czári nagy hgnő egészségi állapotja legnagyobb aggodalomra nyujt alkalmat, 's ez okból a' czár visszatérését az egész czári család ohajtvja várja, sőt Stettinig gözhajó is küldetett már elibe.

Amerika.

(Texas bekebleztetése iránt új rokonszenv mutatkozik.) A' washingtoni senatusban Texas bekebleztetését pártolók száma naponkint növekszik, 's jóllehet az ahoz kívántató szükséges szám hiányzik, azért még is van remény, miután az egyezkedési pontok iránt több több hajlam mutatkozik. Jackson tábornok egy newyorki barátjához irt levelében nyiltan kimondá: hogy azon senator ki az egyezkedés félrevetésére szavaz, bármilly ürügy alatt tegye is azt, haza-áruló gyanánt tekintendő. Washingtonban azon hir terjeng, mintha Mexicóban új ellenségeskedés volna készülőben Texas ellen, mellyet leginkábbabból gyanítanak, mivel az utolsó fegyverszünet Houston texasi elnök által nem fogadtatott el.

Spanyolország.

(Ujabb békeháborítás Marokkó részéről. A' királynék Barcelonában.) Jun. 4én ujabb merény hire érkezék Marokkóból Madridba, melly alkalmasint nyilt háborura fog alkalmat szolgáltatni. A' murosí spanyol partvidékről ugyanis egy spanyol kereskedőhajót láttak vitorla és árborc nélkül a' sik tengeren lebegni. A' tengerészeti segéd azonnal megvizsgálá az elhagyott hajót s 12 spanyol holttestet talált a' fűdözetben, levágott fejvel. Hogy ezt marokkai kalózok cselekvék, arról semmi kétség, 's a' spanyol lapok egyhangulag állítják, hogy ez ujabb meggyaláztatást csak vér moshatja le. — Izabella királyné Caldasból Barcelonába hozatja az ásványvizet 's tulajdon palotájában fürdik. — Krisztina özvegy királyné Narvaez Madridba visszaküldeni szándékozik, hogy az ingadozó egyességet a' ministerek közt ismét helyreállítsa. —

Anglia.

(Miklós czár elutazott. Chartistai és repeal-mozgalmak.) A' moszka czár jun. 10én Londont elhagyá, 's Hágába utazott, onnan Kissingenbe menendő. Látogatása okát eddig még sűrű homály fűdi, meglepő azonban mindenesetre, mikép a' londoni lakosság ezuttal világoosan behizonyítá, hogy koránsem gyűlöli annyira a' moszka-

kat, mint ezt sokan hinni szerették. A' chartisták gyűlést tartottak ugyan, ellenkező érzelmeiket nyilvánítani akarván, de a' gyűlés olly néptelen volt, hogy szándékjuk egészen dugába dőlt. — Irlandban rendkívüli mozgalom uralkodik, a' legkisebb falukban is gyűléseket tartanak, 's fölírásokat határoznak a' királynéhoz 's parlamenthez, mikben O'Connell szabadon bocsáttatását sürgetik. Az ingerültség mindenütt napról napra növekszik 's veszélyeskitérésre is fajulhat, ha O'Connell fölszólítást nem intéz a' néphez, mit azonban, a' törvények világos értelmeszerint, most már nem szabad többé tennie, ha csak a' kormány, szükségétől kényszerítette, föl nem szólítja őt, hogy legyen szives néhány csöndesítő szót intézni a' háborgó Irlandhoz. —

Franciaország.

(Hadikészületek Marokko ellen. Lajos Fülöp londoni utazása elhalasztatott.) Abdelkader Marokko határain áll sergeivel, 's a' marokkai császár titokban hatályosan mozdítja elő hadikészületeit a' francziák ellen. Ezt a' párisi kormány nem nézheti hunyt szemmel, azért Joinville hget tetemes hajóhaddal a' marokkai partvidékre küldé, mi az angolokat kissé fölzigatá. Guizot biztosítá ugyan a' londoni kormányt, hogy Marokkóval minden összeütközést gondosan kerülni fog, mi azonban bajosan fog megörtérendeni. — Lajos Fülöp ismét előbbi szándékához tért, 's csak szeptemberben fogja Viktória királynét meglátogatni. — Udvari körökben azon váratlan hir kering, hogy Trapani gr. iránt Krisztina királyné idegenkedéssel kezd viseltetni, 's hogy e' szerint a' tervezett házasság füstbe menend. —

Aldunai tartományok.

(Oláhországba orosz-török határrendező bizottság váratik.) Oláhországba egy legközelebb megérkezendő orosz-török bizottságot várnak, melly egyesülve az ausztriai biztossal, Oláhországnak Erdély és Magyarország mellett végig vonuló határait fogja rendezni, mint ez már ezelőtt pár évvel Galicziának moldvai és erdélyi határával történt. Olly tartományokban, hol még olly kevés a' rend, hol a' népesség olly csekély, 's kiváltképen hol a' nemesség roppant javait közönségesen nem a' tulajdonosak hanem bérlők igazgatják, a' határszéli vonalak gyakran bizonytalanok, és épen nem csodálkozhatni ha azok kimutatása koronkint megújittatik. Ide nem messze fekvő Choczim vár, melly hajdan török erősség volt, egy czári rendelet következtében mint haszonvetetlen helyett a' Dnister partján egy más nagyszerű vár fog Ausztria ellenében épített, pedig Miklós czár hogyan épített, azt amaz óriási munka, a' modlói vár, eléggé tanusítja. Mondják: ezen új Choczim semmivel sem leend alábbvaló amannál.

ÉRTESÍTŐ.

Jurikowich család

tagjait ezzel értesitem, hogy az 1643. évi június 7kén Jurikowich Ádám számára kelt nemeslevél történetesen kezembe került, mi iránt velem bérmentes levelekben értekezhetnek. Kassán június 17én 1844. Hammersberg László ügyvéd. 1-3

Árverési hirdetés.

T. Sághy László urnak, tek. ns Heves egyben keblezett Dormánd helységben a' esincsai dűlőben egy tagban levő 38 hold szántóföldje, és szükség esetében több is f. 1844dik évi sept. 12kén a' helyszínén bírói árverés után a' legtöbbet ígérőnek elfog adatni. Kelt Dormádon jun. 12én 1844. évben. Okolicsányi Gusztáv s. k. Berete Ferencz s. k. mint végrehajtó bírák. 1-3

Körmözei malom-haszonbér.

A' nm. magyar kir. udv. kincstár magas rendeletéből közhírré tétetik: mikint a' megüresült beszterczébányai püspökségnek sz. kir. és bányászti Körmöcz városában az örlésre kizáró szabadítékkal ellátott hat kerekű malma f. e. augusztus 5kén tek. Bars vármegye Szent-Kereszt mezővárosában, hol a' feltételek is megtekinthetők, 1845ik évi január 1ső napjától egész 1847dik évi dec. utóljáig árverés után haszonbérbe fog adatni. A' bérleti szándékozók elegendő bánatpénzzel ellátva jelenjenek meg 2-3

Uj vásárok.

Futaki gr. Hadik Gusztáv es. kir. kamarás 's alezredesnek mint tek. A' rad egyben keblezett Szemlak mostani földesurának résziről ezennel közhírré tétetik:

hogy ö es. kir. fels. mult 1843. évi dec. 21kérül kiadatott kegyelmes kiváltsági levele által nevezett Szemlak helységet mezővárossá felemelni 's akként benne esztendőnkint három országos 's hetenkint egyegy heti vásár tarthatását megengedni méltóztatván, azon kegy. kiváltsági levél fentiszteelt Arad vgyének folyó 1844dik évi löjtmás hava 18d. 's következő napjain tartott közgyűlése alatt minden ellenmondás nélkül kihirdettetett legyen, következő annak értelmében az érintett három országos vásár közül az első a' Judica vasárnapot két héttel megelőző, második a' sz. Háromság után két héttel eső 's végre a' harmadik szinte az imént említett sz. Háromság után tizenkilenc héttel előforduló hétfői napokra essenek, vagy is az aradi országos vásárok előtt mindenkor két héttel legyenek tartandók, az érdekllett héti vásárok pedig minden héten keddi napra határozottak. Minek folytában a' legelső országos vásár Szemlakon, melly alatt a' Maros vize folyván, különösen a' gabonaszállításra nézve igen kedvező kinezéseket ajánlhat a' vevők eladók és kereskedőknek, folyó 1844ik évi június hónap 23án leszen megkezdendő. Mellyre tehát az eladni 's venni szándékozók illeendően meghivatnak, annak kijelentése mellett: hogy ez esztendőben előforduló országos 's heti vásárok alkalmikor a' megjelenőtől semminemű vám szedetni nem fog. Kelt Szemlakon majus 21kén 1844. A' szemlaki uradalom tisztartói hivatala által. 2-3

Hirdetés.

A' mármarosí koronai erdőjavadalom részire ideiglen következő hivatalállomások engedtettek meg felsőbb helyen: u. m. Szigeth, Hosszmező, és Visk

koronai mezővárosok részire különkülön egyegy első osztályu erdőszállomás 250 ft. évi fizetéssel, természetes szállással, 52 pm. zab, 6 koci széna, 15 öl fa, egy mázsa só, 20 p.m. buza, 600 öl kaszáló, 7 ft. irószerdij járandósággal és 50 ft. biztosítékkal, és Teeső részére egy erdőlovag-állomás 300 ft. évdíjjal, természetes szállással, 104 pm. zab, 12 koci széna, 20 öl fa, 150 font só, 24 pm. buza, kaszáló fejében 24 ft. járandósággal és 100 ft. biztosítékkal 's 10 ft. irószerdijjal. Kik ezen állomásokat elnyerni ohajtták, hiteles bizonyítványokkal kimutatni tartoznak, miszerint a' bölcsészeti tanulmányokai jó sikerrel végezték, a' magyar, német és latin nyelveket bírják, 's az erdősztudományokat Selmecezen, vagy Máriakuton jó előmenetellel hallgatták, és egészséges testalkatuk. A' folyamodványok a' mármarosí kir. kamarai igazgatóságához 6 hét alatt benyújtandók. 3-3

Haszonbérleti hirdetés.

Szab. kir. Kassa városa tanácsa részéről ezennel közhírül adatik: hogy ezen itt alul feljegyzett haszonvetélek 1844dik évi július 17kén napján reggeli, 10 óra tájban az ezen városi udvarház teremében tartandó árverés után a' többet ígérőnek bérbe adandók: u. m. a' forrai malom 1844. nov. 1jétől 1847. october utolsójáig bánatpénz 88 ft. pgő. — A' forrai vendégfogadó 1844. nov. 1jétől 1847. october utolsójáig bánatpénz 89 pgő ft. — A' garadnai vendégfogadó 1844. nov. 1jétől 1847. october utolsójáig bánatpénz 42 pgő ft. — A' szebegnyí korcsma 1844. nov. 1jétől 1847. october utolsójáig bánatpénz 22 pgő ft. — A' bérlevél feltételei e' város számvevői hivatalánál megtekinthetők. 2-3

Csöd orvosi hivatalra.

Sz. kir. Zombor városában a' főorvosi hivatal ürességbe jövén, melly hivattal 300 pengő forintbeli évi fizetés van összekötve, ezen hivattal elnyerni kívánók erkölcsiségök 's orvosi képességeket igazoló hiteles bizonyítványokat ellátandó folyamodásikat szabad kir. Zombor városha nemestanácsához f. évi július 1ső napjáig küldjek be. Sz. kir. Zombor városa 1844. évi majus 14kén tartott tanács-üléséből. Sz. kir. Zombor városa főbírája, polgármestere és tanácsa. 2-3

Dunagözhajói új állomások.

Az illető uradalmakbirtokosai szives hozzájárulásuk következtében a' dunagözhajózási kormány czélszerűnek ítélte f. évi június 20kától kezdve az adonyi 's Kalocsa városhoz nézve a' föltői partot ezental állapotási helyül tűzni ki a' gözhajóknak, hol nemcsak utazók szállhatnak be és ki, hanem kocsik, áruk 's lovakal is rakodhatni be és ki, mirül is ezenel illendően értesítettük a' tisztelt közönség. 3-3

Megjelent. és Pesten Hartleben könyv-árusnál, Vácson pedig a' szerzőnél kapható:

Az elméleti 's tapasztalati Természettan

alaprajza, mellyet közhasználatra készített Schirckhuber Móricz kegyes szerzetbeli áldozópap, és a' váczi püspöki lyceumban természettani oktató, I. kötet VIII. 's 230 lap. 3 rézmet-szettáblával. Ara 1 ft. 30 kr. ezüstben. — Ennek átvételével előfizethetni a' II. kötetre is, melly aug. elején hagyandja el a' sajtót, 2 ft. ezüstben. 3-3